

**Kommunestyrets vedtak
(K-sak 98/18)
18.12.2018**

Innhold

Innledning	3
Om årsbudsjettet.....	3
Årsbudsjettet i kommunens plansystem	4
Arbeidet med årsbudsjettet	5
Forslag til nasjonalbudsjett	5
Kommunalt fornyingsarbeid	5
De siste års regnskapsresultat	10
Prognose inneværende år	10
Tjenestetilbudet	10
Rammebetingelser og økonomisk handlingsrom.....	10
Vurdering av inntektssiden.....	10
Frie økonomiske reserver	11
Lånegjeld	12
Årlig driftsresultat.....	12
Lønns- og prisvekst.....	13
Pensjonskostnader	13
Renteutvikling.....	13
Utfordringer synliggjort i siste årsberetning.....	13
Kommuneplanens samfunnsdel.....	14
Investeringer	16
Kommentarer til investeringsprosjektene	18
Hovedoversikter	21
Tjenesteeenheter.....	23
Folkevalgte og rådmannen	24
Fellesposter	27
Fellestjenesten	29
Kultur	33
Barnehagene	39
Ringebu skole	44
Fåvang skole	48
Ringebu ungdomsskole	53
Helse og mestring.....	58
Hjemmebaserte tjenester	63
Linåkertunet HDO.....	67
NAV	70
Plan og teknisk	71
Interkommunale samarbeid	75
Skatt, rammetilskudd, finans	76
Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor.....	77
Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor	80

Innledning

Årsbudsjettet bygger på vedtatt økonomiplan for 2019-2022. Endringer fra økonomiplanen gjelder nesten utelukkende utslag av regjeringens forslag til statsbudsjett. Under hver tjenesteenhet er det synliggjort både endringer/tiltak fra vedtatt økonomiplan og nye endringer/tiltak i årsbudsjettet under egne overskrifter. I tillegg er tilskudd til interkommunale samarbeid i Midt-Gudbrandsdal justert i tråd med vedtak i felles representantskap høsten 2018.

Ett investeringstiltak er justert beløpsmessig. Dette gjelder nytt hallgulv i Ringebuhallen. Kostnadsrammen er justert ned fra 2,2 mill. kr til 1,7 mill. kr og forutsatt tilskudd spillemidler til tiltaket utgjør 0,5 mill. kr.

Økonomiske rammer i forslag til statsbudsjett gir ikke rom for videreføring av dagens driftsnivå. Kommunen må tilpasse aktivitet og tjenestenivå til de økonomiske rammene og utsiktene framover. Tilpasning til strammere økonomiske rammer er utfordrende og vil måtte få noen merkbare konsekvenser, men generelt opprettholdes et godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere. Nødvendige grep ble tatt i arbeidet med økonomiplanen, slik at det er lite nytt i årsbudsjettet.

Økonomiske rammer fra staten strammes inn i tråd med føringer i endret inntektssystem. Statlige ressurser skal i sterkere grad tilgodese vekstkommuner og sammenslåtte kommuner, og i mindre grad distriktskommuner med nedgang i folketall. For Ringebu sin del medfører endringer i inntektssystemet reduserte overføringer. Også i 2019 omfattes kommunen av inntektsgarantiordning (INGAR). Totalt utløses ca. 10 mill. kr i inntektsgaranti, som trappes ned med inntil 2,1 mill. kr årlig. Kommunen har ellers fått tildelt 0,5 mill kr i skjønnsmidler.

Tjenesteenhetene ble i økonomiplanprosessen utfordret på å synliggjøre konsekvenser av 4,5 - 7 % reduksjon i rammene. Etter at alle tiltak er vurdert reduseres rammene for de fleste tjenesteenheter med 1-4 %. Det har ikke vært nødvendig med ytterligere rammereduksjoner i årsbudsjettet.

Bruk av handlingsregler for kommunens økonomi er videreført for å sikre at kommunen har tilstrekkelige reserver, at lånegjeld holdes på et forsvarlig nivå og at driftsnivået ligger på et nivå som ikke forringer kommunens verdier over tid. I 2019 påløper en del utgifter som ikke er av varig art og som derfor er finansiert ved bruk av oppsparte fondsmidler. Dette gjelder bl.a. vedlikehold innen vann og avløp. På flyktningområdet er det tidvis stor variasjon på aktivitet

og bosetting. Her brukes et eget disposisjonsfond (ubrukte midler til flyktningformål) som buffer. Utgifter som finansieres ved bruk av fond virker negativt for netto driftsresultat og medfører at dette måltallet ikke oppfyller handlingsregelen for 2019. Dette anses som akseptabelt, så lenge fondsbeholdningen er god (bedre enn anbefalt nivå) og det er snakk om utgifter som ikke er av varig art.

Investeringsbudsjettet er omfattende. Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, veger og nødvendig infrastruktur innen vann og avløp har høy prioritet.

For å opprettholde tjenestetilbudet i størst mulig grad, må kommunen også vurdere inntektssiden i budsjettet nøye. På nyåret i 2019 avsluttes arbeidet med re-taksering eiendomsskatt. Nye takster vil kunne påvirke kommunens inntekter i betydelig grad. I og med at takseringsarbeidet fortsatt pågår, vil anslagene for inntekter i 2019 være beheftet med noe usikkerhet. Kommunestyret skal fastsette skattesatser, eventuelle bunnfradrag og fritak før nyttår, mens takstene ikke er ferdigbehandlet før nærmere 1. mars i 2019.

Om årsbudsjettet

Kommuneloven § 45 inneholder bestemmelser om årsbudsjettet:

1. *Kommunestyret og fylkestinget skal innen årets utgang vedta budsjett for det kommende kalenderår.*
2. *Kommunestyret og fylkestinget vedtar selv årsbudsjettet og endringer i dette. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet eller fylkesutvalget. Ved parlamentarisk styreform skal rådet avgi innstilling som nevnt.*
3. *Innstillingen til årsbudsjett, med alle de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret eller fylkestinget. Dette gjelder likevel ikke ved innstilling som gjelder endringer i årsbudsjettet.*
4. *Kommunestyrets og fylkestingets vedtak om årsbudsjett, samt formannskapets og fylkesutvalgets saksdokumenter, sendes departementet til orientering.*

Kommuneloven § 46 inneholder bestemmelser om årsbudsjettets innhold:

1. *Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens eller fylkeskommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret. I bevilgninger til formål kan det*

likevel gjøres fradrag for tilhørende inntekter. Kravet om budsjettgjennomslag på utbetalingstidspunktet gjelder ikke for utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen er rettslig forpliktet til å foreta.

2. Årsbudsjettet skal omfatte hele kommunens eller fylkeskommunens virksomhet.
3. Årsbudsjettet skal være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen eller fylkeskommunen kan forvente i budsjettåret.
4. Årsbudsjettet skal være stilt opp på en oversiktlig måte. Kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer, samt de målsettinger og premisser som årsbudsjettet bygger på, skal komme tydelig fram.
5. Årsbudsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel.
6. Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og

nødvendige avsetninger.

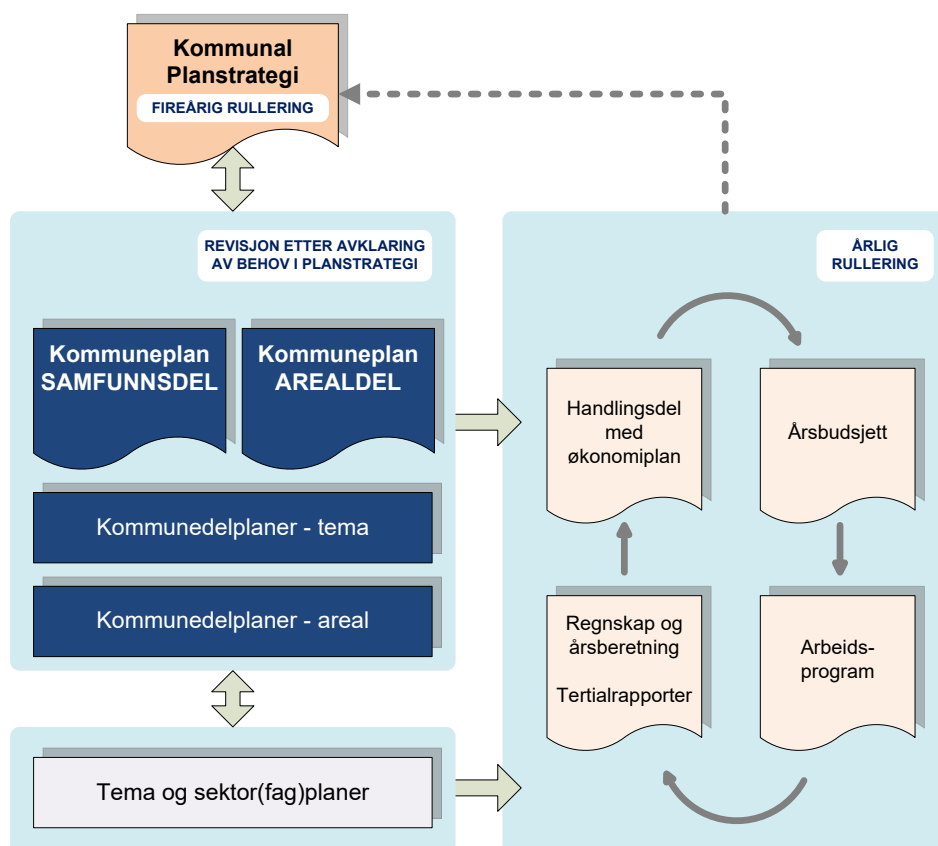
7. I årsbudsjettet kan det avsettes midler til bruk i senere budsjettår.
8. Departementet kan gi nærmere regler om årsbudsjettet og innstilling til årsbudsjettet. I disse reglene kan det stilles krav om oversikter over inntekter og utgifter for kommunens eller fylkeskommunens samlede virksomhet.

Årsbudsjettet i kommunens plansystem

Kommuneplanens langsiktige del består av en samfunnsdel og en arealdel.

Økonomiplanen er en 4-årig handlingsplan utledet fra kommuneplanen.

Årsbudsjettet er utledet fra økonomiplanen og er en konkretisert arbeidsplan for ett enkelt budsjettår.

Arbeidet med årsbudsjettet

Årsbudsjettet tar utgangspunkt i forslag til økonomiplan, behandlet av kommunestyret 30.10.2018 (K-sak 84/18).

I årsbudsjettet er lønnsberegningen fra økonomiplanen videreført u-endret (budsjettet 2018-lønn med et prosentpåslag).

Endringer som følger av det framlagte forslag til nasjonalbudsjett for 2019 er innarbeidet (mer om dette under). Det foreligger i ettertid en politisk avtale om endringer i nasjonalbudsjettet. KS uttaler at avtalen ikke er presis nok enda til at det er mulig å foreta ny beregning av skatt og rammetilskudd for den enkelte kommune. Avtalen er dermed ikke hensyntatt i årsbudsjettet.

Forslag til nasjonalbudsjett

Omtale av noen aktuelle endringer i forslaget til nasjonalbudsjett for 2019 som påvirker kommunens rammetilskudd eller øvrige statstilskudd/refusjoner.

Samlet sett økes kommunens rammetilskudd og skatteinntekter med kr 500.000 i forhold til Kommuneproposisjonen som var lagt til grunn ved utarbeidelse av økonomiplan for 2019-2022. I rammetilskuddet ligger en kompensasjon på drøyt 10 mill. kr i inntektsgarantiordningen (INGAR), som vil trappes ned med inntil 2,1 mill. kr årlig. Et stort kompensasjonsbeløp gjennom INGAR innebærer at kommunen taper mer enn gjennomsnittet av kommunene på omlegginger i inntektssystemet. For Ringeby kommune er det særlig endring i antall og kostnadsnøkkel for psykisk utviklingshemmede over 16 år som ga stort tap i 2018, mens lave barnetall er viktigste årsak til tap for 2019. INGAR gir kommunen litt ekstra tid til å finne kompenserende tiltak, men det er viktig at kommunen er klar over inntektstapet i kommende år.

Av endringer i nasjonalbudsjettet (målt mot kommuneproposisjonen i mai) kan nevnes følgende:

Tilskudd til tidlig innsats i grunnskolen er økt med kr 140.000. Dette er i årsbudsjettet fordelt med 40 % til Ringeby skole og 60 % til Fåvang skole.

Tilskudd til opptrapping av helsestasjon/skolehelsetilbud er økt med kr 69.000. Dette er lagt til Helse og mestring.

Tilskudd til Frivillighetssentraler er økt med 33.000. Dette er lagt til Linåkertunet HDO, som har ansvar for utbetaling til Frivilligsentralen.

Kommunalt fornyingsarbeid

Attraktivitet, stedsutvikling, næring og bolyst

Gjeldende samfunnsdel til kommuneplanen gir både i innhold og form uttrykk for kommunens ambisjoner. Valgt profil bidrar med et tydeligere uttrykk, og skal reflektere kommunens sentrale verdibegreper – raus, solid og spenstig.

Ringeby er det attraktive midtpunkt i Gudbrandsdalen.

Ringeby kommune har tre fysiske områder som på hver sin måte bidrar til merverdier og attraktivitet. Landsbyen Ringeby, Ringeby Prestegard med Ringeby Stavkyrkje og Kvitfjell. Alle tre områdene er i positiv utvikling.

Å være en attraktiv kommune betyr mye – og mer enn en skulle tro. Det gir drahjelp i rekruttering av nøkkelpersonell, det skaper positivitet og bidrar til økt bolyst. I tillegg trekker kommunen til seg oppmerksomhet og god omtale. Dette vil bidra til at det blir mer lønnsomt å etablere næringsvirksomhet. Følgene vil kunne gi innbyggere større selvrespekt og følelse av styrket positiv identitet. Å framstå som attraktiv krever en kontinuerlig innsats og stadig nye "x-faktorer". Dette krever en bevisst politisk holdning til fornyelse og utvikling, og en kommuneorganisasjon som er framoverlent, som tør å prøve nye ting og som tør å satse. Politisk og administrativ forankring er avgjørende. Godt samarbeid med ildsjeler og nøkkelpersoner i nærings- og samfunnsliv kreves for å få dette til. Attraktivitet kan ikke vedtas, men skapes gjennom handlinger i et samarbeid mellom lokalsamfunnet, politikere og administrasjon og kommunen.

De siste årene er det lagt ned stor innsats på mange felt for å framheve Ringeby som en attraktiv kommune å bo, oppholde seg i, besøke og arbeide i. Forskjønningsprosjekter er gjennomført i begge tettstedene. Kommunen stimulerer til aktiviteter og arrangementer gjennom året, som baserer seg på initiativ fra næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner med tilknytning til de to tettstedene.

Attraktive tettsteder gjør det mer attraktivt å oppsøke, handle og drive handel i kommunens tettsteder.

Vi er inne i en aktiv tid. Tilrettelegging av ny infrastruktur og stedsutvikling i regionen går på høygir. Ringeby bør ta sin plass. Det krever en aktiv og framoverlent kommune. Det 3-årige bolystprosjektet ble avsluttet i 2017. Hvordan kommunen kan opprettholde et trykk på dette viktige arbeidet er en utfordring.

Foreløpig er det ikke noe svar på dette, annet enn at

arbeidet må videreføres innenfor fast bemanning, og konkurrere med andre oppgaver.

Nytt bibliotek og innovasjonssenter ble ferdigstilt høsten 2017. Det gamle bankbygget tilfører sentrum en ny dimensjon med nye aktiviteter og møteplasser, samtidig som det binder gågata bedre sammen med Kaupanger og stasjonsområdet. Trappen mellom etasjene har blitt slik det ble planlagt; en liten attraksjon i seg selv. Den første driftsperioden har vist at det nye biblioteket representerer noe helt annet og nytt enn det vi hadde tidligere. Aktivitetsnivået er stort i kommunens «finstue»; biblioteket.

Ringebu Prestegard og Ringebu stavkyrkje må sies å utgjøre en kulturell og landskapsmessig perle. Vedtatt utviklingsprosjekt (fire år) ble etablert med egen prosjektledelse i 2018. Ny gravplass med ny bru ble ferdigstilt i 2018. Driftsbygningen er tatt i bruk til sommerutstillingene. De siste par årene er det gjort et betydelig arbeid for å sikre driftsbygningen med uteområde og klargjøre for ny bruk. I 2019 ferdigstilles første byggetrinn i omformingen til arena for kunst og kultur. Ideene om nye delprosjekter er mange. Gjennomføring av flere delprosjekter avhenger av et fortsatt aktivt frivilligmiljø og et solid driftsfundament i Stiftelsen Ringebu prestegard, samt evne til å skaffe finansiering. Kommunen bør delta i nye spleiselag for å bidra til realisering av flere delprosjekter. Med goodwill og gode samarbeidsparter lover dette godt.

Kvitfjell åpnet ny dalside i 2017 og er inne i en rivende utvikling. Det reguleres nye områder, bygges mange nye fritidsboliger og selskapet Kvitfjell Alpinsenter planlegger og bygger «varme senger». Utviklingen i Kvitfjell medfører store positive ringvirkninger for lokalt næringsliv.

Kvitfjell som nasjonalanleggsarena for fartsdisipliner er på dagsorden gjennom forhandlinger om ny nasjonalanleggsavtale. Gjeldende 20-årige avtale går ut 30.06.19. Egen arbeidsgruppe med representanter for Skiforbundet, Kvitfjell alpinsenter og Ringebu kommune forbereder underlaget for ny avtale, med sikte på ny avtale godkjent av Kulturdepartementet og kommunestyret.

Skiforbundet valgte Narvik som nasjonal kandidat for framtidig søknad om et Alpin-VM i Norge. Avgjørelsen 19.11.18 må tas som en endelig avklaring av dette spørsmålet. Kommunens avsetning til en ny utfortrase kan fristilles, men med tanke på en mulig framtidig OL-søknad fra Lillehammer-regionen bør slik omdisponering

avventes.

Fåvang sentrum har gjennomgått betydelige forbedringer, og det er positivt med den investeringsvilje som dette har utløst. Flomvollen har sikret viktige næringsbedrifter, og omkjøringsvegen medfører at det meste av tungtrafikk nå blir ledet utenom sentrum. Forskjønningen gir grunnlaget for aktiviteter i sentrum. Flere leilighetsprosjekter under gjennomføring tilfører sentrum nytt liv. Detaljhandelen er under press også i Fåvang.

Kommunen må ha et sterkt fokus og prioritet på bygging av nye boliger og leiligheter i tettstedene. Bygging av gjennomgangsboliger for førstegangsetablerende på St. Olavs plass var vellykket, og håpet er at private investorer og utbyggere følger opp dette med flere prosjekter, inn mot ulike målgrupper. Uten en utvidelse av boligmassen, spesielt i tettstedene, vil det ikke være mulig å oppnå tilflytting og vekst. Uten rimelige botilbud for å komme inn på boligmarkedet, vil ungdom i stor grad etablere seg andre steder. Gjennom bruk av husbankens virkemidler og bruk av tilvisingsavtaler tar kommunen en rolle for å få bygd mindre sentrumsnære boliger som knyttes sammen med et fellesareal. Slike boliger vil gi botilbud for de som har behov for større trygghet i hverdagen gjennom at naboer er i nærheten.

Næringslivet i kommunen gjør det bra. Kvitfjell er nevnt, og både innen industri, handel, håndverksnæringer, reiseliv, og til dels innenfor landbruket skjer det mye positivt. Næringssjefen er et viktig kontaktpunkt for næringslivet, en døråpner og tilrettelegger. Flomvoll og omkjøringsveg på Fåvang ble fullført i 2018 og har sikret viktig næringsliv for framtida. Frya næringspark er under opprusting. Det lyktes ikke i arealplanprosessen å sikre nye næringsarealer på Frya, og i kommende periode vil derfor arealer på Sør-Fronsida av Frya elv stå sentralt.

Kommunens organisasjon

Kommunens organisasjon er under konstant evaluering. Organisering er et virkemiddel for å nå kommunens mål, og endres ved behov. Ved inngangen til 2019 arbeides det med endringer i ansvarsforhold i deler av helse og omsorg. Hele kommunens ledelse; avdelingsledere, tjenesteledere og rådmannsledelse gjennomfører et kompetansegivende lederutviklingsprogram med eksamen våren 2019. Dette representerer en stor og viktig investering. Kommunen har fått tilsagn om tilskudd på kr 1.746.000 kr fra ou-midler til programmet.

Kommunestyrene i Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu

har vedtatt etablering av tre nye samarbeidsordninger; felles NAV-kontor, felles barnevernstjeneste og felles flyktningetjeneste. Forberedelser har pågått gjennom 2018 og gjennomføringsdato for nye ordninger er satt til 1.01.19. Etableringen av ordningene medfører sterkere fagmiljø og mindre sårbarhet, til beste for innbyggerne i regionen. Det gir grunnlag for å ta på seg økte oppgaver, jfr nasjonalt barnevernsløft og NAVs inkluderingsdugnad.

Innovasjon og digitalisering

Innovasjon og digitalisering er viktige tema. Digitalisering er ikke IKT, men organisasjonsutvikling. IKT er en viktig premiss. Kommunestyret vedtok digitaliseringsstrategi i desember 2017. Handlingsplan for digitalisering ble behandlet i september 2018 og setter dagsorden for de kommende 3 år. Kommunestyret har bevilget midler til digitalisering av ungdomsskolen, barneskolene og barnehagene. Det er avsatt budsjettmidler med 1 mill kr i tre år til digitalisering, i tillegg til noen konkrete tiltak i skole og andre områder. Rådmannen har omdisponert stillingsressurs i stab, og digitaliseringsrådgiver tiltrådte våren 2018. Måten prosessen har vært lagt opp på har utløst et bredt engasjement i alle deler av kommunens virksomhet, og det pågår en mengde konkrete digitaliseringstiltak rundt om i organisasjonen. LEAN er en viktig metodikk i arbeidet. Over tid vil organisasjonsutviklingen bidra til at kommunen framstår som «digital kommune».

Utbygging av bredbånd/fiber i kommunen er en oppgave som krever samarbeid i regionen. Bredbåndssdekning har sammenheng med digitalisering i skolen, krav til konkurransedyktighet i næringslivet og har betydning for bolyst i kommunen. Kommunestyret har avsatt egne midler i to siste regnskap og i økonomiplan framover til gjennomføring av et bredbåndsløft, sammen med nabokommuner og fylkeskommunen. Ringebu må som stor hyttekommune også bidra til bedre dekning i fjellområdene og i hyttefelt.

Digitalisering i skolen

Skolens mandat er å ruste elevene for framtida. En framtid vi vet lite om, men vi kan med sikkerhet si at elevene trenger digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse. I denne sammenhengen er tilgang på teknologi et nødvendig verktøy for å fremme skolens primæroppgave: elevens læring og utvikling. Men teknologi alene løser ingenting, det vesentlige er hvordan læreren bruker mulighetene som ligger i den tilgjengelige teknologien.

Alle elever på ungdomsskolen fikk nettbrett i november 2017, på barnetrinnet fikk alle elevene nettbrett fra skolestart i august 2018. For å sette lærerne i stand til å utnytte nettbrettets muligheter for å gi læringen merverdi, har alle lærere gjennomført et eksternt kompetansehevingsprogram. Dette vil bli fulgt opp gjennom lærende nettverk på og på tvers av skolene.

Digitalisering i helse og omsorg

Helse og omsorg bruker ny teknologi som en naturlig del av tjenestene for å øke tjenestekvaliteten, sikre mest mulig egenmestring hos den enkelte og bidra til en effektiv og god ressursutnyttelse. Tjenestens fokus er tjenesteutvikling for å nyttiggjøre seg den nye teknologien som kommer. Gjennom studiet der avdelingsledere og tjenesteledere innen helse og omsorg deltar, er digitalisering valgt som arbeidsområdet i alle aksjonsgrupper. Digitaliseringssatsingen omhandler bla kompetansehevende tiltak for ansatte, digitalt tilsyn, nye digitale løsninger og infrastruktur, nye arbeidsmetoder og rutiner.

Kommune 3.0/medborgerskap/samskapelse

Danmark ligger foran Norge med å utvikle kommunens rolle inn i en ny tid. Danmark har i flere år arbeidet med å utvikle kommunen fra en forvaltningsrolle til å bli en kommune som samhandler med lag og foreninger, private og næringsliv. Initiativet til å samhandle kan like gjerne komme fra de sistnevnte som fra kommunen, men kommunen må være klar til å gripe mulighetene til å arbeide på denne måten når mulighetene og initiativene kommer enten fra organisasjonen selv eller omgivelsene. Dette omtales som kjennetegn ved kommune 3.0, samskapelse eller medborgerskap. Ringebu kommune har et lederutviklingsprogram som kjøres ut våren 2019 der denne kommunerollen er med som tema.

Makerspace

Makerspace er under utprøving i 2018 og 2019, og er etablert i det tidligere bibliotekbygget. Etter et år i drift er det etablert en fast åpningstid hver onsdag. En liten gruppe interesserte samles, og lokalene og interessene deres er tilgjengelige for alle som ønsker å komme inn. Makerspace er en arena og møteplass for personer som interesserer seg for nye områder enn det Ringebusamfunnet så langt har lagt til rette for gjennom lag og foreninger. Makerspace som konsept finnes i hele verden, og skal motivere personer til å teste og prøve ut nye materialer og funksjoner. Det skjer en samskapning gjennom at interesse og kompetanse fra ulike retninger møtes og på den måten gir nye muligheter sammen.

Makerspace driftes av de personene som bruker stedet, og er åpent for alle som vil. Det er tid og rom for andre interessegrupper, noe det blir arbeidet videre med i 2019. Ringebu ungdomsskole har vist interesse for sambrukslokale idet skolen har eks. koding som tema. Så langt ser det ut til at arenaen kan gi en merverdi, så vil prøveperioden gi flere svar i tida framover.

Språkkommune 2018

Barnehagene og skolene er som en av 17 norske kommuner pekt ut til å være Språkkommune 2018. Det er en statlig satsing i regi av Utdanningsdirektoratet. Gjennomføringsperiode er fra august 2018 og ut 2019. Høsten 2018 har vært brukt til å utarbeide en strategi for barnehagenes og skolenes arbeid med språk, lesing og skriving ut fra gitte kriterier. Strategien skal godkjennes av direktoratet og iverksettes fra og med januar 2019. Hver enkelt barnehage og skole skal konkretisere strategien i egen handlingsplan. Arbeidet er spesielt rettet mot ansatte i barnehage og skole, men andre fagområder som er inne i barnehager og skoler, samt foreldre, er viktige medspillere. Kommunen har fått tilført statlige midler til tre ressurspersoner i 20 % stillinger gjennom prosjektperioden, og vil samtidig få faglig støtte og veiledning fra nasjonale sentre i lesing og skriving.

Barnehagene og skolene har i sin strategi valgt fire innsatsområder:

- Overgang barnehage- skole/SFO og barneskole – ungdomsskole
- Tidlig innsats
- Leselyst og grunnleggende ferdigheter i lesing og skriving
- Inkludering

Læreplanfornyelse

Grunnskolen får fornyet læreplan fra og med august 2020. Overordnet del er vedtatt av Stortinget, fagplanene er under arbeid og skal være klare ca 1.november 2019. Fram til november 2019 må skolene arbeide med forståelse av innhold og konsekvenser av ny overordnet del. I dette samarbeidet velger skolene å ha et tett samarbeid med Sør-Fron og Nord-Fron med ekstern støtte finansiert gjennom den statlige ordningen for desentralisert kompetanseutvikling i skolen.

Tjenstedesign i helse og omsorg

Helse og omsorg har gjennom innovasjonsskolen fått innsikt i bruk av tjenstedesign. Tjenstedesign som metode er egnet for å organisere tjenestene ut fra brukerens behov, og vil bli et viktig verktøy fremover.

Tjenstedesign bygger på tverrfaglighet både når det gjelder brukergruppene og andre ressurser som behøves for å utvikle tjenesten. De fem prinsippene i tjenstedesign er brukersentrert, samskapende, helhetlig, visuelt og testet.

Gjennom arbeidet med tjenstedesign kom det frem et behov for å oppnå større forståelse og lettere tilgjengelighet i bygget Linåkertunet bo og rehabilitering, og bedre fleksibilitet mellom tjenester innen helse og omsorg. Bygget er i dag vanskelig å finne frem i, og mange av tjenestene er lite tilgjengelige og plassert langt unna hovedinngangen. Mange brukere og besøkende er avhengig av assistanse for å finne frem i bygningen, noe som medfører en del uhensiktsmessig bruk av tid for ansatte. I prosjektet har det vært tatt i bruk ulike kreative prosesser for å få en god tjenestereise for brukerne. Helse og omsorg ønsker å arbeide videre med tjenstedesign som metode i 2019.

Samarbeid i Helseregion Sør Gudbrandsdal

De fire kommunene i Helseregion Sør Gudbrandsdal samarbeider om utvikling av helse og omsorg for å møte framtidige utfordringer angående demografi (større andel eldre) og større ansvar overført fra stat til kommune. Kommunene samarbeider om utviklingsprosjekt innen eksempelvis velferdsteknologi, rehabilitering, demens og rus og psykisk helse.

Helse og omsorg på vei mot 2028 – kvalitets- og utviklingsplan

I 2015 ble arbeidet med en kvalitetsplan for helse og omsorg igangsatt. Planen ble sluttbehandlet av kommunestyret i 2016 og framtidig tjenesteinnretning med kvalitetsmål er satt. Planen skal vise en utviklingsretning basert på nasjonale føringer og politiske mål for Ringebu, og skal vise strategiske valg for å nå målene.

Kvalitetsplanen omfatter mål for perioden fram til 2028 og har en handlingsdel for 2016-2019. Satsingsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Fokus rettes mot de områdene der Ringebu har størst mulighet for forbedring fram mot 2019. Planen skal avklare kommunens ambisjonsnivå på disse områdene. Planen er under implementering i organisasjonen som et kvalitetssystem innen helse og omsorg.

Hvert år velger LKU et fokusområde for brukerrådet

etter at kommunestyret har hatt kvalitetsrapporten til behandling. For 2017 og 2018 har dette vært opplevd brukerkvalitet. Det skilles gjerne mellom vurdering av indikatorer for kvalitet ut fra faktiske, objektive kriterier og brukernes opplevde kvalitet (subjektive kriterier). Begge deler kan være viktige innganger til en drøfting av kvalitet.

Levekårsutvalget ønsker et sterkere fokus på opplevd brukerkvalitet i rapporten og måling av den gjennom følgende spørsmål: «Hvordan kan måling av kvalitet som gjengis i kvalitetsrapporten for helse og omsorg knyttes mer opp mot hvordan brukerne oppfatter kvaliteten?»

Gode pasientforløp

KS arrangerer åtte læringsnettverk over hele landet. Ringebu er en av rundt 200 kommuner som delta sammen med sykehusene i regionen. Målet er å sikre brukernes behov for å møte helhetlige, koordinerte og trygge tjenester.

Arbeidet har ført til forbedring og mer helhetlige rutiner i overganger mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene og overganger internt i kommunen, eksempelvis overgangen mellom hjemmetjenesten og korttidsavdelingen. I tillegg er det sett på interne rutiner i samhandling mellom de ulike tjenesteområdene i sin helhet. KS prosjektet avsluttes desember 2018, men forbedringsarbeidet vil fortsette i kommunen.

Klima og miljø

Ringebu kommune ligger i front i Oppland, kanskje også i landet, når det gjelder miljøsertifisering. Ringebu kommune fikk alle deler av organisasjonen sertifisert i 2016. Rådhuset ble resertifisert for andre gang i 2019. I årsregnskapet for 2017 avla kommunen sitt andre klimaregnskap. EPC-prosjektet (energisparing) ble fullført i 2018, og vil få en driftsmessig oppfølging i årene framover, for å sikre garanterte energisparinger. Oljetanker er utfaset og fjernet som del av prosjektet (myndighetskrav fra 2020). Tilskudd til utskifting av ovner, installasjon av ladepunkter for elbiler og anskaffelse av elbiler og hybridbiler utgjør viktige bidrag for miljøet og for framtida.

Klima- og energiplan er under revisjon. Det arbeides med et førstegenerasjons klimabudsjett, for å sette mål om forventet effekt av iverksatte og planlagte tiltak. Elsykler blir innkjøpt og utplassert i 2019, med støtte fra miljødirektoratet og klimasats. Midt-Gudbrandsdal Næringsforening gjennomfører forprosjekt om sømløse transportordninger. Ringebu kommune er formell søkerkommune overfor miljødirektoratet. Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR) i samarbeid

med landbrukskontoret gjennomfører forprosjekt om etablering av biogassanlegg basert på husdyrgjødsel.

Stasjonsbyprosjektet

Bane Nor (Jernbaneverket) inviterte i 2013, som ledd i prosjekt vedr landsverneplan for jernbanen, Ringebu kommune til å delta i et lokalt prosjekt for å gjenskape/ta vare på verdier rundt skyss-stasjonen, med sterkere sammenkobling av stasjonen og gågata. På grunn av manglende avklaringer rundt ny E6, og nå sist omorganisering av statsetaten, har prosjektet flere ganger blitt satt på vent. Samarbeidsparter i stasjonsbyprosjektet er Bane Nor, Statens vegvesen, Oppland fylkeskommune, Ringebu markedsforening og Ringebu kommune. Bygging av en ny, sikker gang- og sykkelforbindelse under jernbanen er det mest konkrete og viktige tiltaket i stasjonsbyprosjektet for Ringebu sentrum og for Ringebu kommune. Utsiktene til finansiering av slik trygg kryssing av jernbanen gjennom nasjonal transportplan er ganske små, men gjennom landsverneplanen disponere Bane Nor egne midler. I vedtatt økonomiplan er det avsatt kommunale midler til et spleiselag. Første steg videre er oppstart av kommunal reguleringsplanprosess, der traseen for en framtidig undergang er det springende punkt.

Tankeplass - Pilgrimsleden

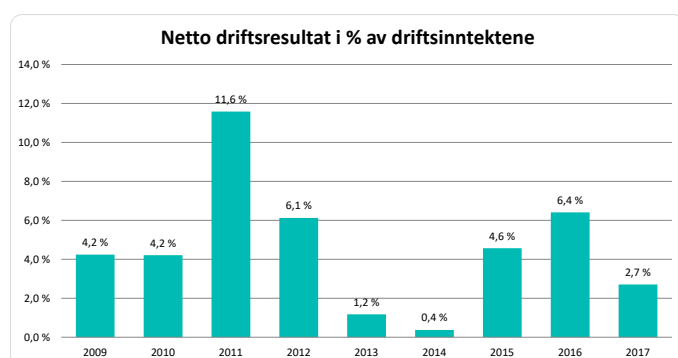
Tankeplass er et samarbeid mellom Oppland Fylkeskommune, Pilegrimsleden og kommunene ang. kunstinntallasjoner langs pilegrimsleden. Kunst som opplevelse har blitt satt på dagsorden i Oppland og nå i forbindelse med å styrke opplevelsen ved å gå en pilegrimsled i Norge. Kommunestyret bevilget den kommunale egenandelen på kr 75.000 og resten av totalbeløpet på kr 600.000 har Oppland Fylkeskommune bistått med gjennom egne midler og tilskuddsmidler. Dette prosjektet skal være med å øke interessen for å være innbygger, deltidsinnbygger og besøkende i Ringebu. Oppland Fylkeskommune koordinerer prosjektet og juryen der har besluttet en installasjon av Ånond Versto. Installasjonen består av en portal, pilegrimsfalk og et avkappet hode som skal installeres langs pilegrimsleden ovenfor Retterstadbakken ved Høgkleiva.

Status kommuneøkonomi og tjenestetilbud

For utfyllende informasjon om kommunens økonomiske status og tjenestetilbud henvises til årsberetningen, som i tråd med plansystemet gir en årlig statusbeskrivelse.

De siste års regnskapsresultat

Siden 2009 har kommunen jevnt over hatt økonomisk resultat langt over landssnittet. Lavere resultat i 2013 og 2014 skyldtes i stor grad engangskostnader.

Alt i alt har kommunen hatt positivt netto driftsresultat i ni år på rad, seks av disse bedre enn landssnittet og syv bedre enn anbefalt minstenivå. Det innebærer at kommunen har styrket sin likviditet og oppsparte midler (fond) betydelig. Ca. 40 % av den frie fondsbeholdningen skal imidlertid utgiftsføres over de kommende sju år, knyttet til utjevningsordning pensjon. Det er bare 34 % av disposisjonsfondet som ikke er øremerket ulike formål. Av disse midlene skal over halvparten disponeres til forskuttering av utbedring Brekkebakkene (fylkeskommunal veg). Kommunen har dessuten inngått flere større utbyggingsavtaler knyttet til utvidelse av hytteområder i Kvitfjell (Kvitfjell Vest og Varden). Disse innebærer at kommunen skal overta en rekke vann- og avløpsanlegg når disse ferdigstilles av utbyggerne. Kommunen vil da måtte utbetale store momsbeløp som så skal inntektsføres igjen fordelt over 10 år. Dette vil kreve at kommunen har en god likviditetsmessig buffer.

Prognose inneværende år

Tjenesteenhetenes prognoser tilsier nå et merforbruk på 2,1 mill. kr (mot 5,6 mill. kr etter første tertial). Det forventes samlet sett å kunne nå balanse i forhold til budsjett innen årets utgang. Det foreslås derfor ingen tilleggsbevilgninger for dekning av disse merutgiftene i driftsbudsjettet nå.

Tjenestetilbudet

I det store og hele videreføres det eksisterende tjenestetilbudet i økonomiplanperioden. Etablering av nytt bofellesskap for funksjonshemmede og en boenhet for avlastning vil være en klar styrking av tjenestetilbudet i perioden. Satsing på digitalisering og velferdsteknologi forventes å gi god effekt og ruste kommunen enda bedre for å takle fremtidens utfordringer.

Rammebetingelser og økonomisk handlingsrom

Vurdering av inntektssiden

Kommunens inntekter danner grunnlaget for de tjenestene kommunen kan yte.

Brukerbetalinger

Rene brukerbetalinger for kommunale tjenester utgjør ca. 2,7 % av de samlede driftsinntektene. De satsene kommunen selv kan fastsette er forutsatt økt med 2,5 % fra 2018 til 2019. Noen satser, hovedsakelig innen Plan og teknisk, er gitt en særskilt vurdering og foreslås økt med opp til 10 %. Noen satser fastsettes av staten.

Andre salgs- og leieinntekter

Disse utgjør 14,7 % av de samlede driftsinntektene og kommer hovedsakelig fra selvkostområder som for eksempel vann og avløp. Disse inntektene skal dekke utgifter kommunen har og gir derfor ikke noe bidrag til finansiering av øvrig kommunal drift. Kommunale avgifter til vann og avløp forutsettes økt med inntil 5 % årlig i perioden. Investeringer innen sektoren påvirker avgiftsgrunnlaget. Renovasjonsavgift og feieavgift er forutsatt u-endret fra 2018 til 2019. Det er forutsatt at alle selvkostområder skal ha full inndeckning (alle utgiftene dekkes av inntektene, evt. ved bruk av tidligere innkrevde midler som er plassert på bundne fond). Husleieinntekter er økt i tråd med forventet økning i konsumprisindeks.

Overføringer med krav til motytelse

Disse utgjør 8,9 % av de samlede driftsinntektene og dreier seg i stor grad om refusjoner for tjenester som kommunen yter (kostnadsdekning), samt refusjon sykelønn.

Rammetilskudd

Rammetilskudd fra staten utgjør ca. 36 % av driftsinntektene og blir tildelt gjennom inntektssystemet. Tilskuddsanslaget for økonomiplanperioden er hentet fra prognosemodell utarbeidet av KS og baserer seg på kommuneproposisjonen, med tillegg av 1 mill.

kr som ble lagt til i formannskapetets saldering av økonomiplanen.

Andre statlige overføringer

Disse utgjør 6 % av de samlede driftsinntektene. En stor del av disse inntektene er knyttet til mottak av flyktninger og vil dermed bli noe redusert i forhold til tidligere.

Skatt på inntekt og formue

Disse utgjør ca. 24,3 % av de samlede driftsinntektene. Både i 2013 og 2014 opplevde kommunene svikt i skatteinngang i forhold til statens prognoser. Når skattesvikten (i forhold til statens prognoser) gjelder hele landet, vil ikke kommunene få kompensert dette med mindre staten tilleggsbevilger penger til kommunene. Dersom skattesvikt bare gjelder kommunen lokalt, vil svikt bli kompensert gjennom inntektsutjevning i inntektssystemet. De siste årene har prognosen fra KS vært justert ned med 1 mill. kr (egenvurdering) med bakgrunn i erfaringene fra 2013 og 2014. I Økonomiplanen for 2019-2022 er det ikke lagt inn slik sikkerhetsmargin. Prognosemodell fra KS er lagt til grunn for inntektsanslaget, med tillegg av 1 mill. kr som ble lagt til i formannskapetets saldering av økonomiplanen.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten utgjør 6,2 % av de samlede driftsinntektene. Det ligger et betydelig inntekspotensiale i eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer som i budsjettet for 2018 har en skattesats på 3,7 ‰ og et bunnfradrag på kr 100.000. Samlet utgjør eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer ca. 25,3 mill. kr i budsjettet for 2018 (maksimal sats er 7 ‰, kan økes med maksimalt 2 ‰ pr. år). Eiendomsskatt for næringseiendommer ligger på maksimal sats med 7 ‰. Det pågår re-taksering og utslagene av nye takster vil ikke være endelig kjent for på nyåret i 2019. Anslagene for inntekter i 2019 er derfor beheftet med en del usikkerhet. For 2019 foreslås den generelle skattesatsen (næringseiendommer) satt ned fra 7 til 5 ‰.

Renteinntekter, utbytte og eieruttak

Årlig utbytte fra, og renter av utlån til, energiselskaper utgjør ca. 9,5 mill. kr. Utlån til Eidsiva energi omgjøres i 2018 til egenkapital og forventes å gi økt utbytte som kompenserer for reduserte renteinntekter framover. 13 % av utbytte fra kraftselskaper avsettes til utviklingsfond og 7 % til fond for kulturbasert næringsutvikling. Renteinntekter av bankinnskudd er budsjettet med ca. 3,3 mill. kr.

Handlingsregler

I forbindelse med budsjettarbeidet for 2010 ble det innført handlingsregler for budsjettarbeidet som skal bidra til at kommunens økonomiske situasjon styrkes og handlingsrommet økes. Handlingsreglene fokuserer på tre sentrale elementer:

- Frie økonomiske reserver (disposisjonsfond)
- Lånegjeld
- Årlig driftsresultat (netto driftsresultat)
- Egenfinansiering av investeringer

Frie økonomiske reserver

Kommunens økonomiske soliditet og evne til å takle uforutsette hendelser vil i stor grad avhenge av de frie økonomiske reserver som kommunen har til rådighet. Slike reserver er i hovedsak definert som disposisjonsfond.

Disposisjonsfond er midler som kommunen fritt kan disponere både til drifts- og investeringsformål.

I løpet av perioden 2009-2017 er disposisjonsfondet styrket med 80,6 mill. kr. Ved utgangen av 2017 utgjør disposisjonsfondet 18,5 % av driftsinntektene, som må karakteriseres som svært bra. Et nivå på rundt 10 % av driftsinntektene har vært et viktig mål for kommunen. Anbefaling/norm som fylkesmannen opererer med er 10 % for å ha en "brukbar" fondsbeholdning.

En stor del av disposisjonsfondet er imidlertid øremerket til ulike formål. Det frie (ikke øremerkede) disposisjonsfondet utgjør bare 27,2 mill. kr. Av dette skal 16,5 mill. kr brukes til forskuttering av utbedring i Brekkebakkene (fylkeskommunal veg). I henhold til regnskapsforskriftene må en slik forskuttering betraktes som utlån, som må føres i investeringsregnskapet. Tilbakebetalt kapital (2020 i henhold til avtale) må også føres til inntekt i investeringsregnskapet og kan dermed ikke lengre benyttes til driftsformål, men kun til investeringsformål (ubundet investeringsfond). Oppbygning av frie fond er i henhold til investeringsplanen en forutsetning for fremtidig investering i nytt skolebygg. Beløpet kan benyttes til dette formålet. Vedtaket om forskuttering reduserer imidlertid kommunens disposisjonsfond betydelig.

En stor andel av disposisjonsfondet (28 mill. kr) er øremerket fremtidige pensjonsforpliktelser (akkumulert premieavvik) og vil komme til fradrag fordelt over 7 år. Kommunens vedtak om fondsføring av premieavvik sikrer at fremtidig utgiftsføring ikke går på bekostning av tjenestetilbudet. Ringebu kommune var blant de første kommunene med et slik prinsippvedtak - og mange kommuner har fulgt etter.

Oversikt disposisjonsfond pr. 31.12.2017

Formål	Beløp
Ikke øremerket disposisjonsfond	27.178.700
VM alpint 2019 / ny utfortrasè	3.000.000
Utviklingsfond	6.000.100
Kulturbasert næringsutvikling	1.268.500
Emisjonsfond kraftselskap	4.609.500
Akkumulert premieavvik pensjon	27.991.500
Fond til flyktningformål	9.809.000
Bredbåndsutbygging	1.000.000
Kulturfond (underskuddsgaranti)	100.000

Flere kommuner har i senere år endret sine handlingsregler fra å være 10 % av driftsinntektene, til å være 10 % av driftsinntektene etter fradrag for andelen som avsatt til premieavvik pensjon. Med en slik handlingsregel ville Ringebu kommune ligget på 12,1 % ved utgangen av 2017. Med forskutteringen av Brekkebakkene ville kommunen med slik handlingsregel havnet godt under 10 %. Disposisjonsfondet må derfor fortsatt tilføres årlige midler for å tilfredsstille målet om 10 % av driftsinntektene over tid. Kravet til egenkapital ved oppføring av nytt fremtidig skolebygg tilsier at disposisjonsfondet fortsatt må tilføres 48 mill. kr for å dekke 50 % egenfinansiering. Da vil i så fall det frie disposisjonsfondet være brukt helt opp. Egenfinansiering på 50 % er anslått å være nødvendig for ikke å bryte handlingsregelen for maksimal lånegjeld.

Et annet viktig moment er at kommunen har inngått en rekke utbyggingsavtaler i Kvitfjell som innebærer at kommunen skal overta vann- og avløpsanlegg ved ferdigstilling og refundere momsutgifter som kommunen vil få tilbake fra staten fordelt over 10 år. Dette tilsier at kommunen må ha god likviditet og dermed en god fondsbeholdning for å møte fremtidige forpliktelser.

Handlingsregel nr. 1:

Disposisjonsfond skal utgjøre minimum 10 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregelen er overholdt i årsbudsjettet.

Lånegjeld

Høy lånegjeld vil gjøre kommunen sårbar for renteøkninger. Selv om det brukes virkemidler som rentebinding for å redusere renterisiko vil betjening av lånegjeld legge beslag på betydelige midler i driftsbudsjettet og dermed redusere kommunens handlingsrom.

Samlet lånegjeld utgjør 483,2 mill. kr ved utgangen

av 2017. Kommunen har satt som mål at lånegjeld, korrigert for lån til selvkostformål og videreutlån til andre, maksimalt skal utgjøre 70 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2017 utgjør korrigert lånegjeld 62,1 % av driftsinntektene.

Fylkesmannen opererer med et måltall på maksimalt 70 % av driftsinntektene (ikke korrigert for selvkost og utlån), men sier samtidig at dette er avhengig av hvor mye av lånegjelden som betjenes av andre.

Handlingsregel nr 2:

Korrigert lånegjeld, brutto lånegjeld fratrukket selvkostområder, selvfinansierende tiltak og videreutlån, skal utgjøre maksimalt 70 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregelen er overholdt i økonomiplanen.

Investeringsplanen tilsier at lånegjelden vil øke i økonomiplanperioden. De første tre år i perioden økes lånegjelden som belaster kommunal drift med 67 mill. kr. Nytt bofellesskap for funksjonshemmede har høy prioritet. Fra år 2022 er imidlertid investeringsnivået nede igjen på et nivå som sakte men sikkert vil kunne bringe lånegjelden ned igjen. Det vil være utfordrende å holde investeringsnivået nede ved senere rullinger av økonomiplanen. Fremtidig investering i nytt skolebygg er tatt ut av den 12-årige investeringsplanen, fordi kommunen ikke har opparbeidet nødvendig egenfinansiering (anslagsvis 50 %) for ikke å bryte handlingsregelen for lånegjeld.

Årlig driftsresultat

Økonomisk handlingsrom skapes først og fremst gjennom årlige driftsoverskudd. Disse kan avsettes som reserve, inngå som egenfinansiering av investeringer eller brukes til nye tiltak.

Siden 2009 har kommunen jevnt over hatt økonomisk resultat langt over landssnittet. Alt i alt har kommunen hatt positivt netto driftsresultat i ni år på rad, seks av disse bedre enn landssnittet og syv bedre enn anbefalt minstenivå. Det innebærer at kommunen har styrket sin likviditet og oppsparte midler (fond) betydelig. Det er allikevel en stor utfordring å holde driftsutgiftene nede på et nivå som står i forhold til de inntektene kommunen har. Alternativt kan kommunen vurdere å utnytte mulighetene for økte inntekter.

Etter at flere systemendringer trådte i kraft fra 2015 har teknisk beregningsutvalg justert ned norm/anbefaling for netto driftsresultat fra 3 % til 1,75 % årlig. Det er vurdert som hensiktsmessig å ha anbefalt nivå som målsetting.

i økonomiplanperioden 2017-2020 og 2018-2021 ble

ambisjonsnivået for netto driftsresultat senket til 1 % av driftsinntektene. I arbeidet med økonomiplanen for 2019-2022 var utgangspunktet en ambisjon om netto driftsresultat på 0,5 % og senere justert ned til et nullresultat.

Handlingsregel nr. 3:

Netto driftsresultat skal utgjøre minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter årlig.

Handlingsregel fravikes i økonomiplanen for 2019-2022 av flere årsaker. Fra 2020 skal nytt bofellesskap for funksjonshemmede og avlastningsbolig settes i drift som ny tjeneste. Denne satsingen (4,3 mill. kr årlig driftskostnad) trekker netto driftsresultat betydelig ned og tilpasning av driftsnivå til handlingsregelen må skje over tid. I tillegg endres rammebetingelsene ved at rammetilskudd reduseres kraftig (kompensert ved inntektsgarantiordning, INGAR, i 2017 og 2018 med nedtrapping på ca. 2 mill. kr årlig) og nedjustering av skatteanslag fra statens side. Netto driftsresultat er tilnærmet 0 i hele økonomiplanperioden, men det langsiktige målet om 1,75 % står ved lag.

I 2019 er det lagt inn en forutsetning om at kommunen ikke vil få flyktninger til bosetting. Det innebærer at kommunen vil bruke av tidligere avsatte midler til flyktninge- og integreringsformål. Bruk av fond påvirker netto driftsresultat negativt. Dersom kommunen allikevel skulle få anmodning om bosetting av flyktninger, vil dette bedre netto driftsresultat for budsjettåret.

Egenfinansiering av investeringer

Investeringer har historisk vært lånefinansiert i stor grad. Lån til investeringer tas opp som samlelån, de senere år med avdragstid på 40 år. Det finnes egne bestemmelser om minimums avdragstid på lån, regnet på basis av anleggsmidlenes levetid. Kommunen ligger godt innenfor minimumsbestemmelsene. Det er allikevel et mål å øke egenfinansieringsgrad for investeringer og samtidig unngå at anleggsmidler med kort levetid (som f.eks. IKT-investeringer) lånefinansieres med lang avdragstid. Det ble derfor innført en ny handlingsregel fra 2018.

Handlingsregel nr. 4:

Et beløp tilsvarende 0,5 % av brutto driftsinntekter overføres til investeringsregnskapet som egenfinansiering av investeringer med kort (5 års) levetid. Eventuelt ubrukte midler av overføringsbeløpet avsettes til eget ubundet investeringsfond for bruk til samme formål i senere år.

Handlingsregelen er delvis overholdt i økonomiplanen,

ved at løpende IKT-investeringer er finansiert med driftsmidler. Det er imidlertid ikke avsatt midler utover konkrete bevilgninger fra 2020 og videre.

Lønns- og prisvekst

For 2019-oppgjøret er prognose fra SSB lagt til grunn med 3,2 %.

For utgiftspostene i budsjettet er prognose for vekst i konsumprisindeksen (KPI) fra SSB lagt til grunn. Denne prognosen tilsier en prisvekst på 1,5 % fra 2018-nivå.

Pensjonskostnader

Sats for KLP (arbeidsgivers andel) er videreført med 17,0 % etter signaler fra KLP. Endelig kostnad avhenger både av lønnsoppgjør og selskapets avkastning i finansmarkedet. Sats for SPK har tidligere vært forhåndsmeldt og forutsigbar. Nå er reglene rundt SPK endret til samme ordning som for KLP. Det er lagt til grunn en sats på 10,66 %.

Renteutvikling

Det er lagt til grunn renteprognose fra Kommunalbanken. Denne er basert på pengemarkedsrente med et påslag. For 2019 er rentesatsen 2,1 %.

Utfordringer synliggjort i siste årsberetning

I kommuneplanens samfunnsdel er det synliggjort satsingsområder og strategier som vil innvirke på prioriteringer i kommende års budsjetter.

Regnskapsresultatet for 2017 er svært godt, men det er lite av innsparingene utover budsjetterte tiltak som vil gi varig effekt i budsjettsammenheng.

Innen flere tjenesteenheter budsjetteres det med refusjon sykelønn, men ikke tilsvarende lønn til vikarer. Dette er en praksis som gradvis har gått seg til over mange år og som det er ønskelig å endre. Fra 2016 startet en flerårig nedtrapping.

Effektiv utnyttelse av samarbeidsordningene i Helseregion Sør-Gudbrandsdal må fortsatt ha stort fokus.

Asylmottak i kommunen er avvirket og bosetting av flyktninger ser ut til å bli langt lavere enn budsjettert de nærmeste årene. Det ligger en utfordring i å skalere ned det kommunale tjenestetilbudet tilsvarende. Dette gjelder særlig innen flyktningetjenesten (NAV) og

Ringebu læringssenter. Avsatte fondsmidler vil kunne være en viss buffer på kort sikt, men fondene vil tømmes raskt dersom ikke driftsnivået tilpasses. Læringssenteret bruker opp sitt fond i første halvår 2018.

Omlegging av budsjetteringsmåte for investeringer og forbedring av prosjektplanlegging og -dokumentasjon må fortsatt ha fokus gjennom hele 2018.

Det historisk lave rentenivået aktualiserer ekstraordinær nedbetaling av lån og/eller økt egenfinansiering av investeringer. I økonomiplanen for 2018-2021 er investeringer med kort levetid (5 år) finansiert med driftsmidler.

Forventet framtidig investering i skolebygg tilsier at det må bygges opp kapital til egenfinansiering.

Fond for premieavvik pensjon vil trolig tappes med ca. 3 mill. kr årlig framover. For å kunne opprettholde nivået på disposisjonsfond totalt sett må det fortsatt avsettes nye fondsmidler årlig. Kommunen bør vurdere om det er hensiktsmessig å bytte ordning for håndtering av premieavvik pensjon og gå over fra utjevningsordning til årlig belastning.

- Utjevningsordningen fordeler belastningen over flere år. Fra 2002 skulle premieavviket utgiftsføres over 15 år, fra 2011 over 10 år og fra 2015 skal premieavvik utgiftsføres over 7 år.
- Kommuner kan fortsatt velge å utgiftsføre premieavviket over 1 år.

Det er imidlertid ikke åpnet for hyppig endring av prinsipp. Dersom kommunen velger å gå over til årlig belastning må vi påregne å beholde det prinsippet i overskuelig framtid.

Utjevningsordningen har ikke fungert slik det var forventet og har medført at kommunene som valgte utjevning har store premieavvik bokført i balansen, mens ordningen var tenkt slik at dette skulle svinge rundt null. Ringebu kommune har i dag et oppsamlet premieavvik på 28 mill. kr. Av de nærmeste kommunene rundt oss har Nord-Fron og Lillehammer valgt årlig belastning av premieavvik og ikke utjevning over mange år. Ved bytte av regnskapsprinsipp ville kommunen etter hvert kunne kvittere ut det store premieavviket i balansen. Allerede oppsamlet premieavvik vil i så fall bli utgiftsført etter gammel ordning fram til det er kvittert ut, mens nye premieavvik blir belastet fullt ut året etter at de oppstår. Det er avsatt eget disposisjonsfond til å regnskapsmessig finansiere det oppsamlede premieavviket. Ordningen som kommunen har valgt med å føre premieavviket mot disposisjonsfond innebærer at vi i praksis allerede har nøytralisert utjevningsordningen og opptrer som om vi hadde årlig belastning. Det store

oppsamlede premieavviket og tilsvarende øremerket disposisjonsfond virker forstyrrende både i forhold til handlingsregler og regnskapsanalyser og statistikker forøvrig.

Nytt inntektssystem fra 2017 ga endringer i kommunens rammebetingelser. Kommunen får i 2018 kompensert mye av inntektstapet gjennom inntektsgarantisystemet (INGAR), men dette trappes raskt ned og vil gi kommunen en ekstra utfordring budsjettmessig i årene som kommer.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 17.06.2014 (Ksak 40/14). Denne inneholder viktige verdier (raus, solid, spenstig), samt mål og strategier for prioriterte satsingsområder (bo, leve, arbeide) fram mot år 2026.

Samfunnsdelen inneholder strategiske veivalg i utviklingen av lokalsamfunnet og kommunale tjenester og er førende for økonomiplanen (handlingsplanen).

I en situasjon med reduserte økonomiske rammer vil prioritering av tiltak være spesielt viktig. Skjerming av tjenester er en måte å prioritere på. Samtidig må det foretas reduksjoner i en eller flere tjenester for å finne rom til ønsket ny satsing på andre. Samfunnsdelen inneholder mange mål og strategier. Under er gjengitt noen av de satsingene som er mest tydelig prioritert i økonomiplanen for 2019-2022 og som dette årsbudsjettet bygger på:

- legge til rette for varierte tomter for boligbygging, i første rekke sentralt i begge tettstedene. Herunder jernbaneundergang til Tollmoen og en rekke ulike boligprosjekter i investeringsplanen.
- legge til rette for at elevene skal få målrettet og tilpasset opplæring av profesjonelle lærere som kan sitt fag. Herunder digitalisering i hele grunnskolen og kompetanseløft digitalisering blant lærere.

- tilrettelegge arenaer og aktivitetsområder. Herunder toaletter med universell utforming i sentrumsområdene.
- ha tilbud som dekker individuelle behov. Herunder etablering av nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne, inkl. avlastningsbolig.
- ha funksjonelle og trygge bygg/utearealer for kommunalt tjenestetilbud. Herunder en rekke investeringer i kommunale tjenestebygg, infrastrukturtiltak IKT m.m.
- være en utviklingsorientert og innovativ organisasjon. Herunder 3-årig satsing på digitalisering.

Investeringer

INVESTERINGSBUDSJETT 2019					
(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)					
Tall i hele 1.000 kr		INV	Egen-regi	Oppst.-sak	Anl.-start
		2019			
			ja/nei	Ja/nei	mnd
	IKT	3 695			
H107	RINGEBU BARNEHAGE - EGENEID FIBER	160	Nei	Nei	???
H110	E-ROMSLØSNING HELSE/OMSORG	535	Nei	Nei	Feb 19
H129	NETTBRETT POLITIKERE	500	Ja	Nei	Sep 19
Nytt	Nye lokaler for backuplokasjon	300	Nei	Nei	Jan 19
Nytt	IKT opplæringsrom	1 000	Nei	Nei	Jan 19
Nytt	NY LAGRINGSLØSNING IKT	1 200	Nei	Nei	Jan 19
	KOMMUNAL TJENESTEYTING	56 711			
H419	NYE KJØKKEN ELDRESENTERET (2015)	221	Ja	Nei	løpende
H421	OMBYGGING OG BRANNSIKRING OMSORGSBOLIGER OG ELDRESENTER (2016)	1 000	Nei	Nei	Mai 19
		1 730			
H435	RINGEBU UNGDOMSSKOLE - TAK, SV.HALL, BYGN.MESSIGE ARB	4 000	Nei	Nei	Apr 19
		3 900			
H438	NYTT BOFELLESKAP FUNKSJONSHEMMEDE HAGESKOGEN	23 000	Nei	Nei Komite	Mai 19
H446	JØBA - TILRETTELÆGGING PRODUKSJONSLOKALER	2 000	Nei	Ja	Mai 19
H447	RAUDHALLEN - SERVICEBYGG VAKTM.,				
H448	KAUPANGER - BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER	6 000	Nei	Ja	Apr 19
H452	RÅDHUSET - REHABILITERING OG OMBYGGING KANTINE	450	Nei	Nei	Okt 18
Nytt	Ringebu skole - utbedring av gymsal/garderober	500	Nei	Ja	Mai 19
H461	Hageskogen boliger 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte vinduer	1 000	Ja	Nei	Pågår
H463	RAUDHALLEN - UTBEDRING TAK	2 260	Nei	Nei	???
H679	VEGER	1 000	Nei	Nei	Mai 19
H729	TRAFIKKSIKKERHETSPLAN - TILTAK (kommunal andel)	100	Nei	Nei	Mai 19
H754	GATEBELYSNING	1 000	Nei	Nei	Feb 19
H764	Ringebu og Fåvang - Gruslager	1 000	Ja	Nei	Apr 19
Nytt	Sikkerhetsunderlag lekeapparater Ringebu og Fåvang barnehager	400	Ja	Nei	Jun 19
Nytt	Ringebu prestegård - driftsbygningen - EL anlegg og etablering av kjeramikkrom med inventar og utstyr	2 000	Nei	Nei	
Nytt	Nytt halldekke Ringebuhallen	1 700	Nei	Nei	Mai 19
Nytt	Parkering Ringebu Helsesenter	1 550	Nei	Nei	Jan 19
Nytt	Utbedring av brannstasjon og helsesenter	400	Nei	Nei	Jan 19
Nytt	Opprusting og reasfaltering av veg	1 500	Nei	Ja	Jun 19

INVESTERINGSBUDSJETT 2019					
(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)					
Tall i hele 1.000 kr		INV	Egen-regi	Oppst.-sak	Anl.-start
		2019	ja/nei	Ja/nei	mnd
	TETTSTEDSUTVIKLING	1 200			
H465	OFFENTLIG TOALETT I SENTRUM INKL SYKKELPARKERING	1 200	Nei	Ja	Mai 19
	SELVFINANSIERENDE TILTAK	0			
	BOLIG OG NÆRINGSAREAL	3 000			
H762	BOLIGTOMTER RINGEBU	3 000	Nei	Nei	Mai 19
	SELVKOSTOMRÅDER (VANN/AVLØP M.M.)	14 771			
H624	VANNFORSYNING VENABYGDSFJELLET	10 000	Nei	Nei	Mai 19
H740	KOMMUNEDELPLAN VA (2013)	300	Nei	Nei	pågår
H741	STANDARDHEVING/RINGNETT VA (2013)	2 471	Nei	Nei	Aug 19
Nytt	Mobile nødstrømsaggregat	1 000	Nei	Nei	Jan 19
Nytt	V/A forsterkning vannforsyning området Prestegarden/Ringebu kirke	1 000	Nei	Nei	Jun 19
	TOTALT	79 377			
	OPPSUMMERING				
	IKT	3 695			
	KOMMUNAL TJENESTEYTING	56 711			
	TETTSTEDSUTVIKLING	1 200			
	SELVFINANSIERENDE TILTAK	0			
	BOLIG OG NÆRINGSAREAL	3 000			
	SELVKOSTOMRÅDER (VANN/AVLØP M.M.)	14 771			
	SUM TOTALT	79 377			
	<i>Andel selvfinansierende</i>	<i>-17 771</i>			
	<i>Sum gjeldsbelastning kommunen</i>	<i>61 606</i>			
	FINANSIERING				
	Sпиллемidler RINGEBUHALLEN	-500			
	SUM EKSTERNE MIDLER	-500			
	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-2 000			
	EGENFINANSIERING (HANDL.REGEL 4)	-3 695			
	LÅNEFINANSIERING	-73 182			
	SUM FINANSIERING	-79 377			
	<i>Andel selvfinansierende</i>	<i>-17 771</i>			
	<i>Sum gjeldsbelastning kommunen</i>	<i>-61 606</i>			

Kommentarer til investeringsprosjektene

Ringebu barnehage - egeneid fiber:

Etablering av kommunalt eid fiberkabel til Ringebu barnehage. Det meste av trekkerør er allerede på plass (fram til innkjøring fra Fylkesvegen). Prosjektet er selvfinansierende, ettersom spart leie av fiber fra Eidsiva dekker mer enn kapitalkostnadene ved etablering av egen fiber.

Resterende strekning med manglende trekkerør, beror på arbeid i brekkebakken i regi av SVV. Status for dette arbeidet og fremdrift er ikke kjent. Det er mest sannsynlig at komplettering av trekkerør fra kryss Høystadvegen / Kjønnåsvegen til ungdomssenteret ikke kan gjennomføres før i 2019.

E-romsløsning helse og omsorg:

E-romsløsning vil gi personalet tilgang til pasientjournal i institusjon og heldøgns omsorgsboliger (HDO). Nødvendig infrastruktur (datanettverk til alle rom) må på plass i 2018. Innføring i 2 trinn i hhv. 2019 og 2020. Trinn 1: 52 rom Linåkertunet HDO + korttids/rehab Trinn 2: 51 rom Omsorgsboliger Linåkert. + RES

Nettbrett politikere:

Komplett sett med nye nettbrett til politikere for hver valgperiode.

Nye lokaler for backuplokasjon:

Det er behov for nye lokaler for backuplokasjon for å tilfredstille kravene til slike lokaler, samt frigjøre annekset fra slik bruk. Dagens maskinvare for backup / sikkerhetskopiering av kommunens data, er i dag plassert i annekset. Dette lokalet tilfredstiller ikke krav til lokaler når det gjelder fysisk sikring, brannsikring m.v.

IKT opplæringsrom:

Kommunen har behov for et funksjonelt rom til opplærings- og møteformål. Annekset planlegges friggitt til nærings- og boligformål. Må finne erstatning til opplæringsrommet. Behovet for IKT-opplæring framover vil øke i takt med økt bruk av digitale verktøy. Kommunen har en særskilt satsing på digitalisering i perioden 2018-2021 (vedtatt digitaliseringsstrategi og handlingsplan) og skal heve digital kompetanse blant ansatte og innbyggere. Må være klart til bruk før Annekset frigis til andre formål. Flytting av NAV og barnevern må være gjennomført.

Ny lagringsløsning IKT:

Dagens lagringsløsning fra 2011 har behov for

avløsning av ny lagringsløsning. Vi hadde høsten 2017 en maskinvarefeil (feil på flere harddisker samtidig i lagringsløsningen) som førte til en ukes tid med mye nedetid og lite produktivitet på kommunens ikt-systemer. Det begynner etter hvert å bli vanskeligere og mindre tilgjengelighet på reservedeler for dagens løsning, og ny løsning må derfor anskaffes.

Nye kjøkken eldresenteret:

Kjøkken i leiligheter er fra midten av 80-tallet og er slitt. Nye senger som er innkjøpt (tilpasset større pleiebehov) er lengre enn de gamle og vegg mot kjøkken må flyttes for å gi plass til seng. Nye kjøkken installeres i forbindelse med tilpasset planløsning. Utføres i egenregi. Tiltak blir utført etter hvert som leilighetene er ledige. Har skiftet på 12 stk, står igjen 10 stk.

Ombygging og brannsikring omsorgsboliger og eldresenteret, vanntåkeanlegg:

Kommunens frittliggende omsorgsboliger har ikke direktevarslings til brannvesenet. Disse boligene er svært utsatt for alvorlige hendelser ved brannutløp da mange av disse beboerne ikke kan rømme leiligheten ved egen hjelp. Flere branner i boliger i andre kommuner viser at disse boligene er svært utsatt, og det samme kan inntreffe hos oss. Et vanntåkeanlegg kan være et svært effektivt sløkkemiddel i slike boliger. Tiltaket er ment å dekke vanntåkeanlegg og garderobeanlegg i E-bygget ved Linåkertunet. Dette er en del av det gamle bygget, og det er derfor ikke vanntåkeanlegg her i dag. I tillegg er prosjektet utvidet til å omfatte heis og garderobe på Eldresenteret.

Ringebu ungdomsskole - tak, svømmehall og bygningsmessige arbeider:

Ihht UPT-108/13 skal tak isoleres og tekkes om. Med 32 grader i bassenget vil bassengduk spare mye energi og hindre avdamping til bygg og takkonstruksjon. Nylig ombygde garderober er universelt utformet, men bassengheis mangler. Mobil heisanordning og bassengduk er derfor inkludert i tiltaket. Tannklinikk var planlagt ombygd sammen med garderober i 2014 men ble ikke utført. Tannklinikken planlegges revet i 2022.

Nytt bofelleskap FH Hageskogen, K-sak 047/16:

Det bygges nytt bofelleskap der det blant annet inkluderer 11 nye leiligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, en avlastningsleilighet, kontor og fellesrom på tomte nord for dagens RES på Brettingen. Prosjektet er forsinket, grunnet nødvendige avklaringer med Husbanken i forhold til utforming og finansiering.

Byggestart våren 2019. Det er beregnet 1,3 mill. kr i årlige FDV-kostnader (forvaltning, drift og vedlikehold). Husleieinntekter på 1 mill. kr. Det er innkalkulert 20 % vaktmester og 35 % renholdstilling i FDV kostnadene.

JOBA - tilrettelegging produksjonslokaler:

Tilrettelegging av nye produksjonslokaler i tilknytning til Ringebu aktivitetssenter (flytting fra dagens lokaler i Raudhallen).

Kaupanger - bygningsmessige arbeider:

Renovering av fellestoiletter i kjeller og rehabilitering av utvendig trapp. Toaletter er gamle og slitt. Trapp har løse heller og defekt varmekabel. Mangler ved trapp medfører risiko for alvorlige personskader. Prosjektet omfatter også utskifting av vinduer og utvendig vedlikehold av bygget.

Rådhuset - rehabilitering/ombygging kantine:

Kommunens kantine er moden for en fornying. Det er et ønske om å foreta en større oppgradering av kantina med ny løsning for selvbetjening. Kantina er den «grønne lungen» på rådhuset og er viktig med hensyn til ansattes trivsel, det sosiale fellesskapet og for å sikre et godt arbeidsmiljø. Kantina ivaretar all møtematbestilling, både for administrasjonen, for politikere, lag og foreninger som avholder møter på rådhuset og Kaupanger.

Ringebu skole - Utbedringer gymsalbygget/garderobe:

Bygget er gammelt, ikke forsvarlig å installere ventilasjon, vurdert i EPC-tiltak. Det utredes tilbygg etter samme mal som ved Fåvang skole, jfr. K-sak 32/18. Eventuell byggestart er planlagt i 2021.

Hageskogen boliger 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte vinduer:

Prosjektet gjelder boliger i Hageskogen nr 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte av vinduer.

Raudhallen - utbedring av tak:

Taket på teknisk lager, Raudhallen har vært dårlig i flere år og det lekker inn flere steder i bygget. Det er derfor bevilget midler til utbedring av hele taket.

Veger:

Det er et stort etterslep på oppgradering av kommunale veger, midlene benyttes for å utbedre dette. Det er spesielt asfalterte veger og gater som har behov for vesentlige påkostninger samt oppgradering av stikkrenner og overvannsystemer.

Trafikksikkerhetsplan - tiltak:

Prosjektet dekker egenkapital for søknad om midler til trafikksikkerhetstiltak fra Statens Vegvesen etter tiltaksliste i trafikksikkerhetsplan utarbeidet av Ringebu kommune.

Gatebelysning:

Det kom i 2017 nye regler om energieffektivisering samt måling av forbruk for gatelys. For å forberede for dette må det investeres i nye målepunkt for strømforbruk og utskifting av noen kvikksølvholdige armaturer.

Ringebu og Fåvang - Gruslager:

På grunn av usikkerhet rundt driften av dagens gruslager for strøgrus i Ringebu og på grunn av høye kostnader ved kjøp av strøgrus her er det vurdert at det er hensiktsmessig å etablere egne gruslager både på Fåvang og Ringebu. Tiltaket vil kostnadseffektivisering vintervedlikehold for Ringebu kommune.

Sikkerhetsunderlag lekeapparater Ringebu og Fåvang barnehager:

Støtsikre matter under lekeapparat i Ringebu og Fåvang barnehage.

Ringebu prestegård - driftsbygningen:

Oppgradering av driftsbygning. Oppgradering av EL - anlegg samt etablering av kjeramikrom / verksted.

Ringebuhallen - nytt halldekke:

Etter 30 års bruk er helt klart behov for å rehabilitere gulvet i Ringebuhallen. Det har kommet fram fra både brukere og driftspersonell om at gulvet ikke tilfredsstiller dagens krav. Vi har også fått tilbakemeldinger fra gjestende lag, og instruktører ved kurs etc. om at gulvet ikke er bra. Saken har tidligere vært opp til behandling uten vedtak om gjennomføring av prosjekt. Etablering av PULASTIC punktelastisk sportsgulv med Boflex Pulastic kombielastisk sportsgulv. Vil bli søkt om spillemidler.

Parkering Ringebu helsesenter:

Nødvendige grunnarbeider for opparbeidelse av parkeringsplass og ca 50M med støttemur med rekkverk.

Utbedring av brannstasjon og helsesenter:

Forprosjekt. Behovs- og bygningsanalyse.

Opprusting og asfaltering veger:

Innspill fra Utvalg for Plan og teknisk.

Offentlig toalett i sentrum inkl sykkelparkering:

Bygging av offentlig toalettanlegg i Ringebu sentrum, i

kombinasjon med sykkelparkering.

Boligtomer Ringebu:

Som oppfølging av boligpolitisk plan må det tilrettelegges nye boligområder, fortrinnsvis sentrumsnært. Etter hvert som boligfeltet på Ulberg fylles opp er det naturlig å planlegge nye områder, som Kvislen og områder ovenfor Vålejordet. Oppstart Kvislen.

Venabygdsfjellet, vannforsyning:

Jfr. rammeplan for vannforsyning Venabygdsfjellet er det behov for utvidelse av vannforsyningen, dette gjelder både og ledningsnett og vannkilde.

Kommunedelplan VA:

Det lages en kommunedelplan for vann og avløp der mål for vannforsyning og avløpshåndtering i Ringebu kommune innarbeides. Det lages prioritert tiltaksplan for både vedlikehold og investeringer.

Standardheving/Ringnett VA:

Prosjekt for å sikre vannforsyningen og hindre forurensning samt heving av standard på ledningsnett og pumpestasjoner som har stort vedlikeholdsbehov.

Mobile nødstrømsagregat:

Innkjøp av 2 stk mobilt nødstrømsaggregat med dieseltanker som kan kobles til utestasjoner som trykkøkere og høydebasseng for å sikre vannforsyningen og avløpspumping under strømbrudd. Tiltaket er forankret i kommunens ROS-analyse.

V/A forsterkning vannforsyning området Prestegarden/Ringebu kirke:

Ny ledning bort til pumpestasjonen blir for kostbart (anslagsvis opp mot 10 mill. kr). Derfor vurderes muligheten for å overta brannbassenget til kirken og bruke disse som drikkevann og brannvann. Utfordringen er at vi da må desinfisere eksisterende basseng, installere styringselektronikk, nye pumper i pumpestasjon m.m. Dette er tanker i bakken og tilfredsstiller ikke kravene til arbeidsmiljø. På sikt må det derfor bygges et basseng med større kapasitet. Det å overta bassenget nå medfører en anslått kostnad på 1 mill. kr i 2019. En senere utvidelse vil ha en kostnad på 3-4 mill. kr med mulig gjennomføring i 2023. Grovt kostnadsoverslag, prosjektet er under utredning.

Hovedoversikter

(Tall i hele 1000 kr)

Regnskap 2017 Budsjett 2018 Budsjett 2019

Driftsinntekter

Brukerbetalinger	11 626	11 351	11 295
Andre salgs- og leieinntekter	64 385	61 734	65 238
Overføringer med krav til motytelse	39 209	21 851	28 205
Rammetilskudd	157 707	156 305	160 878
Andre statlige overføringer	26 179	23 947	21 397
Andre overføringer	5 699	4 531	8 555
Skatt på inntekt og formue	106 336	109 515	109 522
Eiendomsskatt	27 124	29 286	37 686
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0
Sum driftsinntekter	438 266	418 519	442 776

Driftsutgifter

Lønnsutgifter	219 004	220 521	232 532
Sosiale utgifter	49 907	55 406	59 744
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	71 238	66 003	63 435
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	47 293	42 958	48 677
Overføringer	48 672	49 780	48 391
Avskrivninger	21 091	15 678	15 648
Fordelte utgifter	-23 967	-21 291	-23 186
Sum driftsutgifter	433 239	429 055	445 241

Brutto driftsresultat	5 028	-10 536	-2 465
------------------------------	--------------	----------------	---------------

Finansinntekter

Renteinntekter og utbytte	11 857	14 386	13 146
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	23	50	0
Sum eksterne finansinntekter	11 879	14 436	13 146

Finansutgifter

Renteutgifter og låneomkostninger	10 135	10 540	11 192
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	15 984	18 241	19 836
Utlån	0	50	0
Sum eksterne finansutgifter	26 119	28 831	31 028

Resultat eksterne finanstransaksjoner	-14 239	-14 395	-17 882
--	----------------	----------------	----------------

Motpost avskrivninger	21 091	15 398	15 368
Netto driftsresultat	11 880	-9 533	-4 979

Interne finanstransaksjoner

Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	10 058	8 412	0
Bruk av disposisjonsfond	5 247	16 927	10 233
Bruk av bundne fond	5 863	2 307	2 271
Sum bruk av avsetninger	21 168	27 645	12 504

Overført til investeringsregnskapet	1 220	2 113	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	20 429	11 021	2 550
Avsatt til bundne fond	2 987	4 979	4 975
Sum avsetninger	24 636	18 112	7 525

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 412	0	0
--	--------------	----------	----------

Hovedoversikt investering

	Opprinnelig		
(Tall i hele 1000 kr)	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	982	0	0
Andre salgsinntekter	2	0	0
Overføringer med krav til motytelse	812	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	23 953	0	0
Statlige overføringer	11 228	19 500	500
Andre overføringer	8 248	4 500	0
Renteinntekter og utbytte	1	0	0
Sum inntekter	45 226	24 000	500
Utgifter			
Lønnsutgifter	628	0	0
Sosiale utgifter	185	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	121 373	135 149	79 377
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0
Overføringer	22 553	0	0
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	144 739	135 149	79 377
Finanstransaksjoner			
Avdrag på lån	1 189	0	0
Utlån	3 114	16 500	0
Kjøp av aksjer og andeler	1 219	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	2 113	0
Avsatt til bundne investeringsfond	2 348	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	7 870	18 613	0
Finansieringsbehov	107 383	129 762	78 877
Dekket slik:			
Bruk av lån	100 305	109 782	73 182
Salg av aksjer og andeler	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	2 692	0	0
Overført fra driftsregnskapet	1 220	2 113	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	1 206	16 500	2 000
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	1 367	3 695
Bruk av bundne investeringsfond	1 961	0	0
Sum finansiering	107 383	129 762	78 877
Udekket/udisponert	0	0	0

Tjenesteenhetene

Rammetildeling årsbudsjett 2019			
	B-2018 (rev.)	ØP-2019	B-2019
Rådmannen og folkevalgte	13 157 700	13 939 200	13 939 200
Fellesposter	7 677 100	8 572 100	8 572 100
Fellestjenesten	11 994 200	12 206 500	12 206 500
Kultur	11 432 300	11 714 200	11 809 100
Barnehagene	22 652 800	23 946 800	23 946 800
Ringebu skole	13 269 100	13 484 300	13 540 400
Fåvang skole	15 382 700	15 135 500	15 219 400
Ringebu ungdomsskole	14 674 300	14 582 900	14 582 900
Helse og mestrings	35 936 100	55 188 000	55 257 000
Linåkertunet	23 012 600	23 592 600	23 625 600
Hjemmebaserte tjenester	62 303 100	50 278 100	50 278 100
NAV	4 903 700	4 960 800	196 700
Plan og teknisk	26 030 900	24 908 700	24 908 700
Sum rammer tjenesteenhetene	262 426 600	272 509 700	268 082 500
Selvkostområder	0	0	0
Interkommunale samarbeid	20 682 700	21 340 900	26 242 288
Skatt, rammetilsk., finans	-284 032 600	-294 727 100	-295 227 100
SUM (negativt tall = overskudd)	-923 300	-876 500	-902 312
Overskudd som avsettes til disposisjonsfond	923 300	876 500	902 312

Folkevalgte og rådmannen

Mål:

- Bidra til ryddig og god samhandling mellom politiske styringsorgan og kommunens administrative apparat.
- Sørge for god saksbehandling og iverksetting av politiske vedtak.
- Sørge for en utviklingsorientert og lærende kommuneorganisasjon, kjennetegnet av god ledelse og profesjonalitet, omstillingsevne og fleksibilitet.
- Utøve et godt vertskap med nærhet til brukerne med fokus på myndiggjorte medarbeidere og godt arbeidsmiljø.

Agenda for 2019:

Følgende oppgaver trekkes fram:

- Gjennomføring av styringssystemets elementer i henhold til vedtatt årshjul.
- Tilrettelegge prosess for utarbeidelse av planstrategi og revisjon av kommuneplanens samfunnsdel.
- Tilrettelegge medvirknings- og planprosess for områderegulering av Ringebu sentrum.
- Øke fokus på intern kontroll og utforming av en controllerfunksjon.
- Gjennomføre handlingsplan for digitalisering.
- Følge opp regional satsing på bredbånd.
- Følge opp utviklingsprosjektet i Ringebu Prestegard og prosjektet tankeplass.
- Arbeide med klima og miljø gjennom 2019, med avleggelse av klimaregnskap, oppfølging av EPC-prosjekt (plan og teknisk), fortsette resertifisering som miljøfyrtårn gjennom året, samt fullføre revisjon av energi- og klimaplan.
- Gjennomføre bosetting av flyktninger i tråd med anmodning fra IMDi og samtidig videreføre godt integreringsarbeid.
- Følge opp nye samarbeidsordninger etter etableringen fra nyttår 2019, med fokus på samordningseffekt og samhandling.
- Gjenoppta stasjonsbyprosjektet som et viktig prosjekt for å skape positivisme og binde sammen sentrumsområdet.

Strategi og utvikling (SU) inngår i budsjettområdet.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

Stortingsvalg i 2017 og 2021

Erfaringstall for kostnader knyttet til gjennomføring av stortingsvalg.

Kommunevalg 2019

Erfaringstall for kostnader knyttet til gjennomføring av kommunevalg.

Klimatiltak

I økonomiplanen for 2017-2020 ble det lagt inn kr 80.000 til klimatiltak for iverksettelse av tiltak i Energi- og klimaplanen i tre år (2017-2019), herunder tilskudd til utskifting av vedovner med kr 50.000 årlig.

Miljøfyrtårn - bistand til sertifisering av private bedrifter

Formannskapet behandlet i juni 2017 (F-sak 73/17) sak om forsøksprosjekt om kommunal bistand til miljøsertifisering av private virksomheter. Tiltaket er kostnadsberegnet til kr 150.000, hvorav kr 100.000 er finansiert ved bruk av næringsfond og kr 50.000 ved tilskudd fra private. Prosjektet har varighet ut 2020.

Fiber/bredbånd

Under kommunestyrets behandling av økonomiplan for 2018-2021 ble kr 1.000.000 avsatt årlig til øremerket disposisjonsfond til bredbånd og fiberutbygging for perioden 2018-2021. Tiltaket finansieres ved at kr 500.000 belastes utviklingsfondet og kr 500.000 belastes det frie disposisjonsfondet.

Endret kostnadsdekning selvkost, SU

Kostnadsdekning for arbeid utført for selvkostordningene er oppjustert i tråd med regnskap og budsjett for ordningene.

Reduksjon kommunevalg i tråd med 2015-regnskap

Lagt inn nytt tiltak Reduksjon kommunevalg til 1 valgdag (som ved sist Stortingsvalg). Erfaringene fra siste valg var at valgdeltakelsen var omtrent like god som tidligere. Bedre muligheter for forhåndsstemming gjør det mulig å redusere til 1 valgdag.

Innsparingsmål endret politisk organisering

Innsparingsmål politisk organisering og arbeidsmåter fra kommende valgperiode.

Økt tilskudd løypekjøring

Økt tilskudd til løypekjøring fra 2019.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Ingen

Folkevalgte og rådmannen			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		13 157 700
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Nærings- og utviklingsfondssaker 2018 må trekkes ut		0
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Stortingsvalg i 2021	19Ø-00-001	
903	Kommunevalg 2019	19Ø-00-002	330 200
903	Klimatiltak	19Ø-00-003	
903	Fiber/bredbånd (Reg.råd)	19Ø-00-004	
903	Fiber finansiert ved utviklingsfond (Reg.råd)	19Ø-00-004	
903	Fiber finansiert ved disp.fond (Reg.råd)	19Ø-00-004	
903	Miljøfyrtårn: Bistand til sertifisering av private bedrifter i	18Ø-00-068	0
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	49 700
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	331 000
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	88 600
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		13 957 200
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(628 100)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		0,1 %
	Endret kostnadsdekning selvkost, SU	19Ø-00-066	-57 800
	Reduksjon kommunevalg i tråd med forbruk i 2015	Endringslogg 9	-130 200
	Reduksjon kommunevalg til 1 valgdag	Endringslogg 15	-30 000
	Innsparingsmål endret politisk organisering	Endringslogg 41	
	Nye tiltak:		
	Økt tilskudd løypekjøring	Endringslogg 42	200 000
	Sum ny ramme for økonomiplanperioden		13 939 200
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
Ingen			
Sum ny ramme for årsbudsjettet			13 939 200

Fellesposter

Innen budsjettområdet fellesposter ligger utgiftsposter som er felles for flere tjenesteenheter, samt tidsbegrensede sektorovergrepene prosjekter.

I budsjettområdet inngår blant annet

- Frikjøp hovedtillitsvalgte
- Læringer
- Logoped
- Kontingent KS
- Skoleskyss
- Spesialundervisning private skoler
- Refusjoner knyttet til elever i fosterhjems plassering andre kommuner
- Digitaliseringsprosjektet

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon budsjettert refusjon sykkelønn (til fordeling)

Nedtrapping av tidligere praksis med budsjettering av refusjon sykkelønn. Målet er å få satt denne budsjettposten i null, slik at budsjettet blir mest mulig realistisk, ettersom det ikke budsjetteres med utgifter til vikar tilsvarende. Beløpet er forholdsmessig fordel på de tjenesteenhetene som dette gjelder. Med den nedtrappingstakten som er lagt til grunn vil dette være utkvittert i budsjettet fra og med 2025.

(ØP) Pott til Digitalisering 2020 - handlingsplan

I tråd med satsing på digitalisering er det avsatt 1 mill. kr årlig i tre år (2018-2020) til digitaliseringstiltak i henhold til egen handlingsplan.

(ØP) Personvernombud

Lagt inn nytt tiltak Personvernombud (jfr. K-sak 50/80). Det er inngått avtale om samarbeid med Lillehammer, Øyer og Gausdal om samarbeid knyttet til GDPR og Personvernombud. Årlig driftskostnad kr 200.000 fra 2019.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Ingen

Fellesposter			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		7 677 100
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Reduksjon budsjettert refusjon sykelønn (til fordeling)	19Ø-00-006	500 000
903	Pott til Digitalisering 2020 - handlingsplan (2018-2020)	19Ø-00-008	0
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	3 200
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	100 300
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	91 500
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		8 372 100
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		
	Personvernombud (jfr. K-sak 50/18)	Endringslogg 7	200 000
	Sum ramme for økonomiplanperioden		8 572 100
	Skoleskyss er vurdert særskilt etter at utgifter for nytt skoleår (2018/2019) er kjent. Anslag tilsvarende 2018-nivå.		
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
Ingen			
Sum ny ramme for årsbudsjettet			8 572 100

Fellestjenesten

Mål:

- Fellestjenestens hovedoppgave er å yte service og være en sterk stab / støttefunksjon for både innbyggere, politikere, rådmannen, ledere og alle ansatte. Fellestjenesten skal være "grunnpilaren" i Ringebu kommune og levere god service og gode tjenester, slik at andre tjenesteenheter skal kunne fokusere på sine primæroppgaver.

Agenda for 2019:

Fellestjenesten må i 2019 fortsatt fokusere på utvikling av digitale tjenester, samt se på hvordan man kan imøtekomme innbyggernes ønske om en mer døgntåpen forvaltning, forventninger om kontakt i flere kanaler og kjappere respons.

Suksesskriterier for å lykkes med dette er; mer fokus på digital kompetanse, tilgjengelige tjenester, oppdatert informasjon, elektroniske skjema, «oppetid», enkel pålogging, faglandets eierskap til web-tjenester, forståelse av forholdet mellom elektroniske tjenester og et fysisk mottak. Det er viktig at innbyggerne kan få løst sine oppgaver så raskt, effektivt og så «nære» som mulig, først og fremst digitalt.

Fellestjenesten har avgang på en lærling i februar 2019 og det vil bli sendt innspill om å ta inn en ny lærling på IKT. Dette vil styrke muligheten til å jobbe fremtidsrettet og utviklingsorientert for de øvrige ved IKT, da lærlingen med tiden vil kunne bistå brukere med support.

Det blir stadig større fokus på mobilitet og fleksibilitet, noe som preger måten man må bygge IKT-infrastrukturen på.

Arbeidet med å revidere kommunens overordnede arbeidsgiverpolitikk skulle vært startet i 2018, men på grunn av vakanse i en stilling innen HR det meste av året har dette ikke vært gjennomførbart. Prosessen bør startes i første halvdel i 2019 og ha en god og bred involvering.

Personalavdelingen vil fortsatt avsette og bruke ressurser til opplæring, rådgivning og veiledning i nærvær- og personalarbeid innen alle tjenesteenheter.

I 2019 vil enheten fortsette arbeidet med å bygge opp fremtidsretta innbyggertorg der innbyggeren og digitale løsninger skal stå i fokus.

De ansatte i Fellestjenesten skal fokusere på å være utviklingsorienterte, innovative og være et godt vertskap.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Deponering saksarkiv

Engangskostnad i 2018. Midlene tas ut av budsjett igjen fra 2019.

(ØP) Oppgradering Acos websak

Engangskostnad i 2018. Midlene tas ut av budsjett igjen fra 2019.

(ØP) Modul Visma timelønn

Engangskostnad i 2018. Midlene tas ut av budsjett igjen fra 2019.

(ØP) Stillingsreduksjon fra 2020

Et ytterligere kutt i ramma utover det som er foretatt for 2019 vil for Fellestjenesten sin del måtte tas av lønnsmidler. Dette vil utgjøre 30 % stilling i 2020 og 40 % stilling fra 2021. Det er ikke gjort en vurdering på om dette skal skje innen IKT eller Fellestjenesten sine oppgaver ellers.

Fellestjenesten opplever, som vel de fleste andre tjenesteenheter, at oppgavene øker, mens ressursene minker. Det jobbes aktivt for å se på digitale løsninger som kan effektivisere arbeidet, og det kommer stadig nye løsninger på markedet. Det er likevel viktig å merke seg at dette også betyr utgifter, både i investering og årlige kostnader.

Kommunen har på trappene å bygge opp et innbyggertorg der det skal tilrettelegges for innbyggeren, og der tanken er at innbyggeren skal få svar på de fleste av sine spørsmål. I den utfordrende tiden vi går

inn i med kutt i rammen for Fellestjenesten, må det på nytt vurderes hva vi kan løse av oppgaver her og ikke. Innbyggertorget vil også inneholde oppgaver som uansett må løses, som f.eks. post/arkiv, fakturering og sentralbord.

(ØP) Økte gebyrer salgs- og skienkebevillinger

Budsjetterte inntekter økes fra og med 2019.

(ØP) Uttak poster overformynderi

Ansvar 112 Overformynderi ligger igjen med utgiftsposter med en nettoinntekt på kr 19.200. Sekretariatsfunksjonen for overformynderiet ble overført til fylkesmannen for flere år siden, og dette ansvaret bør derfor saneres.

(ØP) Ny oppgave bostøtte (overført fra NAV)

I forbindelse med at NAV etableres som interkommunalt samarbeid i Midt-Gudbrandsdal fra 2019, skal søknadsbehandling og veiledning knyttet til bostøtte være igjen som kommunal oppgave. Dette blir plassert innen Fellestjenesten. Budsjettmidler overføres fra NAV til Fellestjenesten.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Ingen

Fellestjenesten			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		11 994 200
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Deponering saksarkiv (kun 2018)	19Ø-00-009	-150 000
903	Oppgradering til ACOS Websak7 (kun 2018)	19Ø-00-010	-35 000
903	Modul Visma timelønn på web (ansk. kun 2018)	19Ø-00-011	-18 300
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	264 900
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	91 600
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		12 147 400
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(546 600)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		-0,2 %
	Økte gebyrer salgs- og skjenkebevillinger	19Ø-12-003	-30 000
	Reduksjon stillinger	Endringslogg 24	
	Nye tiltak:		
	Uttak poster overformynderi (avviklet som komm.oppg.)	19Ø-12-001	19 200
	Søknadsbehandling og veiledn. bostøtte (overf. Fra NAV)	19Ø-12-004	69 900
	Sum ramme for økonomiplanperioden		12 206 500
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
Ingen			
Sum ny ramme for årsbudsjettet			12 206 500

MÅLEKART FELLESTJENESTEN:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere ved at våre ansatte - er gode på å avklare forventninger og gi tilbakemelding - er imøtekommende og effektive - leverer tjenester av god faglig kvalitet - har tilstrekkelig ressurser til rådighet	- Svarprosent på interne brukerundersøkelser - Intern brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene i snitt - Dialog med brukerråd	80 % (53 % i 2017) 5,7 av 6 (5,4 i 2017) Ikke aktuelt	TE TE TE	Årlig Årlig Årlig
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	- Medarbeiderundersøkelsen Svarprosent: - Indre motivasjon - Mestringstro - Autonomi - Bruk av kompetanse - Mestringsorientert ledelse - Rolleklarhet - Relevant kompetanseutvikling - Fleksibilitetsvilje - Mestringsklima - Prososial motivasjon - Andel gjennomførte medarbeidersamtaler - Nærværstatistikk - Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting - Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	(Resultat 2018) 100 % (100 %) 4,4 (4,0) 4,4 (4,5) 4,6 (4,4) 4,4 (4,4) 4,4 (4,1) 4,3 (4,0) 3,9 (3,8) 4,9 (4,6) 4,5 (4,4) 4,6 (4,5) 100 % gjennomført 97 % nærvær (93,7 % i 2017) 100 % 100 % gjennomført	TE TE TE TE	Hvert andre år Årlig Tertial Årlig Årlig
Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å - ha samsvar mellom budsjett og regnskap - ha gode økonomirutiner - gjennomføre planlagte investeringer	- Balanse i regnskap - Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial Tertial

Kultur

Mål:

Tjenesteenheten målsetning er en best mulig innfrielse av målene som berører aktuelle satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel. Rammen er beskrevet i forhold til satsingsområde:

- Leve, tema ungdom, Ringebu skal ha aktiv og sunn ungdom.
- Leve, tema Kultur for folket, Ringebu skal ha et aktivt og mangfoldig kulturtilbud.
- Bo, tema arenavikling, Ringebu skal ha gode arenaer til ulike formål.
- Bo, tema kollektivtilbud, Ringebu skal ha et bredt, allsidig og godt tilbud innen kollektivtransport.

Agenda for 2019:

Tjenesteenhetens høye aktivitetsnivå med mange aktiviteter og arrangement videreføres. Gjennom sekretariatfunksjonen til Ringebu markedsforening har tjenesteenheten hovedansvar for Fårikålfestivalen og Ringebudager, og er delaktig i sommerens torghandel og småarrangement. Kulturenheten i Ringebu har en betydelig større andel av «egne» arrangement enn mange av de øvrige kommunene i Sør- og Midt-Gudbrandsdal. Dette er bra. Arrangement og aktiviteter er Ringebu kommunes spydspiss, og bygger opp under målene i kommuneplanens samfunnsdel (Leve); Ungdom og Kultur for folket. Med et høyt aktivitetsnivå har tjenesteenheten en utfordring med å utvikle og fornye arrangementene. Det er viktig å ha fokus på utvikling av Fyrtårnarrangementene.

Informasjonskontoret på Ringebu skysstasjon blir lagt ned fra 01.01.2019, for å oppnå forventet besparelse på ansvarsområdet. Opprinnelig stillingsressurs på 90 % reduseres med 30 %, resterende stillingsressurs sikrer videreføring av ungdomsarbeid, sekretariat for Ringebu markedsforening og utgivelse av RingebuPosten. Stenging av informasjonskontoret vil gå ut over den positive virkningen skysstasjonen har hatt som turistinformasjon og vertskapsfunksjon for Ringebu. Ved nedleggelse av informasjonskontoret kan Skysstasjonen fort bli et tomt hus, da det er vanskelig å se for seg at lokalene kan leies ut til annen næring. Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel Leve "videreutvikle skysstasjonen som informasjons- og kommunikasjonsknutepunkt.

Kulturskolen har et godt læringstilbud med stabile lærere, og opplever en liten økning for skoleåret 2018/19. Elevtallet for høsten 2018 er på ca.

180 elever. Kulturskolen viderefører en mer aktiv rekrutteringsprosess enn det som har vært nødvendig tidligere på bakgrunn av at barnetallet i kommunen stadig går ned. Kulturskolen har personalansvar for dirigenter til voksenkor og -korps, og dekker 30 % av personalkostnadene. Ringebu-Fåvang skolemusikk kjøper 25 % stillingsressurs for dirigent og 1 gruppeinstruktør og betaler kr 56.100 for tjenesten. Ringebu kulturskole gir undervisning til alle medlemmer i skolekorpsset som betales av bruker/elev med ordinære betalingssatser for enkeltundervisning. Ny rammeplan for kulturskolen implementeres i 2019, med særlig vekt på breddeprogrammet.

Bibliotekene har på landsbasis nedgang i ordinært bokutlån, noe som til nå ikke har gitt stort utslag i Ringebu. Det er større fokus på biblioteket som en mer aktuell møteplass i samfunnet. Ringebu bibliotek flyttet inn i nye lokaler høsten 2017, noe som har økt attraktiviteten og gjør det enkelt å rigge til arrangement i nye tilpassede lokaler. Meråpent bibliotek skal åpne i løpet av høsten 2018, og er en tilleggstjeneste til brukere som har inngått avtale om bruk av biblioteket utenom betjente åpningstider. Det er behov for å ha betjent bibliotek alle hverdager og om sommeren i det nye og moderne biblioteket. Behovet er ikke inkludert i budsjettamme og er beskrevet under behov som ikke er inkludert i rammen.

Det er et godt fungerende ungdomsarbeid med tilbud om åpent ungdomshus og mekkesenter, samt et godt samarbeid med Ung i Midtalen. Ungdomshuset har høye besøkstall. HSA og SLT (Holdningsskapende og forebyggende) arbeidet har stort fokus og videreføres som tidligere år.

Kirkelig fellesråd:

Driftstilskuddet tilsvarer kr 4.194.700 for 2019 inkludert pris- og lønnsjustering, ekstra tilskudd til utstyr kr 250.000 fra ØP 2018 og forventet besparelse på kr

100.000.

Ansvarsområdet Ringebu prestegard inkluderer Ringebu kommunes andel på 50 % av kostnadene for prosjektstilling, stilingen finansieres fra utviklingsfond jfr. K-sak 54/17.

Budsjettforslaget legger til grunn følgende tilskudd til andre:

Visit Lillehammer/Snowball	kr	183.000
Allianseidrettslag, driftstilskudd idrett	kr	80.000
Kulturtilskudd lag og foreninger	kr	350.000
Kulturtilskudd nærmiljøanlegg	kr	20.000
Kulturpris og kulturstipend	kr	20.000
17. mai arrangement	kr	40.000
Ungdomsrådets midler egne og støtte	kr	50.000
Peer Gynt/finansieres Utv.fond	kr.	150.000
Gudbrandsdalsmusea	kr.	226.000
Andre trossamfunn	kr.	130 000
Kirkelig fellesråd	kr	4.194.700

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Kirkelig fellesråd

Ekstra tilskudd til utstyr fra økonomiplan 2016-2019.

(ØP) Økte inntekter RingebuPosten

Tiltak fra økonomiplanen for 2018-2021. Økte inntekter ansvar 126 Skysstasjonen kr 7.000 i 2020 og 2021. Det er beregnet økning på salg av annonser i RingebuPosten. Tiltaket har ingen konsekvens for tjenestetilbudet.

(ØP) Reduksjon tilbud kulturskole

Tiltak fra økonomiplanen for 2018-2021. Tilbudet er foreslått redusert med 10 % stilling i 2019 og ytterligere 5 % i 2020 og 2021 med bakgrunn i lavere elevtall i barneskolene. Hittil er det ikke merket lavere søkertall til kulturskolen. Tiltaket vil ramme kommuneplanens samfunnsdel "Ha et bredt tilbud innen kulturskolen" og "legge til rette for et variert fritidstilbud til ungdommen".

(ØP) Kirkelig fellesråd - reduksjon av ramme

Reduksjon i ramme til Kirkelig Fellesråd (KF) var beregnet kr 144.400 for 2019, kr 226.800 for 2020, kr 268.100 for 2021 og kr 228.400 for 2022.

KF melder at besparelse i denne størrelsesorden ikke kan tas på driftsbudsjettet uten å redusere

stillinger. Stillingsreduksjon vil få store konsekvenser for fellesrådets drift, da de allerede har relativt lav bemanning i forhold til andre fellesråd på samme størrelse. (6 ansatte på til sammen 5,35 årsverk innen arbeid ved kirker/kirkegårder, kirkemusikk og administrasjon).

Det kreves en god del ekstra ressurser å holde det nye gravfeltet i orden på sommerstid. Samlet sett er arbeidsmengden med å holde kirkegården i Ringebu i tilfredsstillende stand i sommersesongen nå så stor, at det er en utfordring å klare det med dagens ressurser kombinert med andre gjøremål knyttet til 3 kirker og kirkegårder.

Muligheter for økte inntekter:

I forbindelse med effektivisering har KF vurdert økning av festeavgift på kirkegårdene og økte gebyrer for utenbygdsbeboende som gifter seg eller blir gravlagt i Ringebu. I 2017 var inntektene på festeavgifter kr 282.700. Prisen for festeavgift er for tiden kr 100 pr. grav pr. år, og faktureres for 10 år av gangen. Satsene ble økt sist gang i 2015. Dersom satsene for festeavgift økes med 50 % til kr 150 pr. grav pr. år, vil dette gi en forventet årlig inntektsøkning på ca kr 100.000. En eventuell økning i satsene for festeavgift må godkjennes av kommunen etter anbefaling fra kirkelig fellesråd.

Fellesrådet vil i løpet av høsten fremme sak til Ringebu kommune om økning i festeavgiften som beskrevet, med virkning fra 01.01.2019.

(ØP) Nedleggelse av informasjonskontor på Skysstasjon

Nedleggelse reduserer kostnader tilsvarende kr 220.000 i 2019 og kr 270.000 årlig resterende år av økonomiplanperioden.

Besparesestiltaket som er beregnet forutsetter nedlagt informasjonskontor på skysstasjonen, reduksjon av 30 % stillingsressurs, mens ungdomsarbeid videreføres med 20 % stillingsressurs til ansvar 250, sekretariat til Ringebu markedsforening og utgivelse av RingebuPosten videreføres med 40 % stillingsressurs til ansvar 252. Tilskudd til Visit Lillehammer og lønn tjenesteleder overføres til ansvar 252.

Ved å velge dette alternativet for besparelse vil man kunne videreføre arbeidsoppgavene, men miste den positive virkningen skysstasjonen har som turistinformasjon og vertskapsfunksjon. Ved en nedleggelse av informasjonskontoret kan skysstasjonen fort bli et tomt hus, da det er vanskelig å se for seg at lokalene kan leies ut til annen næring.

Det er knyttet 90 % stillingsressurs mot skysstasjonen for

å opprettholde dagens åpningstider og arbeidsoppgaver i kultur og for ungdom. Tjenesteleders lønn er også knyttet til skysstasjonen som følge av autorisasjonskrav for turistinformasjon. Ved 30 % stillingskutt kan tjenester som ungdomsarbeid, RingebuPosten og sekretariat RMF videreføres. Ved ytterligere kutt må man legge ned tjenester som er inntektsbringende og besparelsen blir relativt lav, men vil ramme kulturtilbudet sterkt. Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel Leve "videreutvikle skysstasjonen som informasjons- og kommunikasjonsknutepunkt".

(ØP) Reduksjon dekning lønnskostnader voksenkor og -korps fra 30 % til 15 % av totale lønnskostnader fra 2021

Redusert dekning av lønnskostnader tilsvarer økte inntekter på ansvar 240 kulturskole på kr 76.000 årlig for 2021 og 2022.

Kulturskolen har arbeidsgiveransvaret for dirigentordning for Ringebu musikkforening, Fåvang musikkforening, Ringebu sangkor, Vox Vaala og Gudbrandsdal orkester. Ringebu kommune dekker etter gjeldende avtale 30 % av totale lønnskostnader og kor og korps dekker resterende 70 %. Dette er en god ordning for kor og korps som muligens ikke tilbys av mange andre kommuner, men en reduksjon vil selvfølgelig ramme kor og korps sin økonomi og kan resultere i at noen av korene eller korpsene blir lagt ned. Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel Leve - legge til rette for et variert kulturliv for alle aldersgrupper.

(ØP) Økte inntekter skysstasjon, kultur og kulturskole

Tiltaket er lagt inn med en besparelse på kr 54.000 i 2018, kr 27.000 i 2020, kr 18.000 i 2021 og kr. 36.000 i 2022 og berører ansvarsområdene 252 kultur, 240 kulturskole og 126 skysstasjon.

Kulturskole: økte inntekter som følge av ordinær kommunal avgiftsøkning er beregnet med kr 10.000 for 2019 og 2020. Det er ikke beregnet økning i budsjettposten brukerbetaling for 2021 og 2022 som følge av redusert tilbud fra gjeldende ØP.

RingebuPosten: Det er ikke beregnet økning på annonseprisene da kostnadsgrensen er nådd, det er beregnet salg av flere annonser og besparelse på andre budsjettposter.

Kultur: Generell besparelse på flere arter gjennomføres. Varierende besparelse/inntektsøkning på de ulike årene skyldes at dette tiltaket er benyttet som balansepost for å oppnå besparelsesbeløpene.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Det er foretatt avstemming/feilretting mellom budsjetterte tilskudd til kulturbasert næringsutvikling og budsjettert bruk av det bokførte fondet. Netto kr 3.900.

Kultur			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		11 432 300
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Korrigerer tilskudd/fond kulturbasert næringsutv.		0
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Kirkelig fellesråd - ekstra tilskudd til utstyr	19Ø-00-012	250 000
903	Økte inntekter Ringebuposten	19Ø-00-013	
903	Reduksjon tilbud kulturskole	19Ø-00-014	-49 700
903	Prosjektstilling Prestegarden (fin. fond/tilskudd)	19Ø-00-017	0
	Administrativ innspillsfase		
905	Inntektstap refusjon andre kommuner	19Ø-00-054	50 000
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	100
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	234 500
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	171 000
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		12 088 200
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(544 000)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		3,1 %
	Kirkelig fellesråd, økte festeavgifter gravsteder	19Ø-13-013	-100 000
	Nedleggelse informasjonskontor skysstasjonen	19Ø-13-002	-220 000
	Reduksjon kostnadsdekning voksen kor og korps	19Ø-13-006	
	Økte inntekter skysstasjon, kultur og kulturskole	19Ø-13-007	-54 000
	Sum ramme for økonomiplanperioden		11 714 200
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
	Korreksjon fondsmidler Fond for kulturbasert næringsutvikling	19B-00-010	3 900
	Markering OL-jubileum 25 år	Kst behandling	91 000
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		11 809 100

MÅLEKART KULTUR:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats.	Svarprosent på interne brukerundersøkelser	50 % (46 % i 2017)	TE	Årlig
	Brugerundersøkelse, grad av fornøydhethet med tjenestene	5 av 6 poeng (5,4 i 2017)	TE	Årlig
	Dialog med brukerråd	Ikke aktuelt	TE	Årlig
	Utlån alle medier i folkebibliotek per innbygger	5,8 utlån (5,2 i 2017)	TE	Årlig
	Antall besøkende bibliotek (jfr. endret brukerfokus bibl.)	10.500 besøk	TE	Hvert andre år
	Andel av elever i kommunens musikk- og kulturskole	35 % andel (31,3 % i 2016)	TE	Hvert andre år
	Andel på venteliste til musikk- og kulturskole	0 % andel (3 % i 2016)	TE	Hvert andre år
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	80 % (46,2 %)		
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,6)		
	2. Mestringstro	4,5 (4,4)		
	3. Autonomi	4,4 (4,9)		
	4. Bruk av kompetanse	4,2 (4,7)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,1 (4,3)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,4)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,8 (4,2)		
	8. Fleksibilitetsvilje	4,6 (4,7)		
	9. Mestringsklima	4,1 (4,0)		
	10. Prososial motivasjon	4,7 (4,8)		
	Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	Nærværstatistikk	98 % nærvær (98,7 % i 2017)	TE	Tertial
	Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig
	Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av årer	100 % gjennomført	TE	Årlig

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer	• Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial TE

Barnehagene

Mål:

- Full barnehagedekning i kommunen.
- Gi barn under opplæringspliktig alder, bosatt i Ringebu kommune, et pedagogisk tilbud som gir trygge og gode utviklingsmuligheter i nært samarbeid med barnas hjem.
- Ha dyktige og kompetente medarbeidere som opplever trivsel og godt samarbeid på arbeidsplassen.
- Ha god budsjettkontroll innenfor tildelte rammer og gode økonomirutiner.

Agenda for 2019:

Barnehagene har pr. i dag 175 barn i alderen 0-6 år. Kommunen har full barnehagedekning. Tjenesteområdet har de siste årene opplevd en økning i størrelser på barnehageplassene med oppholdstid pr dag. Dette er utfordrende for å opprettholde stor nok voksentetthet i løpet av barnehagedagen (06.45-16.30).

Det har det siste året vært et høyt langtidsfravær i barnehagene. Dette er fravær som i stor grad skyldes slitasjeplager hos ansatte. Utfordringene rundt fravær og slitasje kan sees i sammenheng med økning i størrelser på plasser. Det jobbes aktivt forebyggende innen tjenesteområdet med stort fokus på nærvær. Nærværet har økt siste halvdel av 2018.

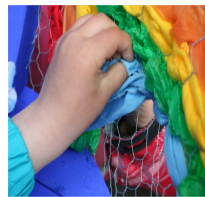
Barnetallet i kommunen er synkende i årene som kommer. Det har vært en del tilflytting til kommunen, og ledig kapasitet i barnehagene oppleves som en positiv faktor for tilflytting. Det er spesielt på Fåvang at barnetallet går kraftig ned. Fra høsten 2019 reduseres det med en avdeling på Fåvang barnehage. Dette har vært lagt inn i økonomiplanen i 2017. I forhold til de minste barna reguleres antall plasser i familiebarnehagene ved opprettelse/nedleggelse av plasser. Familiebarnehagene oppfattes som positive og handlingsrettet når det gjelder endringer.

Barnehagetilbudet i kommunen er av høy faglig kvalitet og det jobbes aktivt for å markedsføre Ringebu kommune på en positiv måte. Barnehagene tar i mot studiebesøk fra andre barnehager for å fortelle om sitt arbeid.

Barnehagene jobber med et prosjekt med barn som aktive samfunnsborgere. Barna i Ringebubarnehagene skal sette spor etter seg i nærmiljøet og ellers. Det er bevilget skjønnsmidler til prosjektet, og egen prosjektleder i 20 % stilling organiserer arbeidet.

RINGEBUBARNEHAGENE

MED HJERTE FOR BARNA

• Familiebarnehagen

• Ringebu barnehage

• Fåvang barnehage

Deltakelse i den årlige sommerutstillingen i Ringebu prestegard er god omdømmebygging for barnehagene i kommunen, og for kommunen generelt. Barnehagene er høyt anerkjent i Ringebu prestegard. Det jobbes med istandsetting av silokommen i prestegarden, som skal være barnehagenes eget utstillingslokale. Barnehagene er med inn i byggekomiteen for å være med å påvirke arbeidet rundt Silokommen. Silokommen skal stå ferdig i mai 2019. Tjenesteområdet ønsker videre deltagelse i sommerutstillingene i årene fremover.

Barnehagene har stort fokus på kvalitet og barns trivsel. Dette er satsningsområder fra departement og fylke. For at barn skal oppnå læring og utvikling i barnehagen, er det avgjørende at de trives. Tilstedeværende, omsorgsfulle og gode voksne er avgjørende for trivsel og kvalitet i barnehagen.

Barnehagene i Ringebu har deltatt på prosjekt «inkluderende barnehage- og skolemiljø» sammen med skolene i kommunen. Prosjektet har tittel: «SJØLSAGT SKA ÆLLE VERRA ME!» Prosjektet legger vekt på kompetanseheving av de ansatte. Det er ansatt egen ressursperson for prosjektet. Prosjektet avsluttes 01.01.2019.

Budsjettering av tilskudd til private barnehager er utfordrende. Satsene til Venabygd montessoribarnehage beregnes ut fra regnskapet til de kommunale barnehagene, og vil derfor variere. Tilskudd til de private familiebarnehagene beregnes ut fra nasjonale satser. Tilskuddet utbetales på bakgrunn av antall barn med oppholdstid i de private barnehagene. For 2019 vil satsene øke, noe som kan gjøre utslag i budsjettet. Det har i 2018 kommet både nasjonal bemanningsnorm og nasjonal skjerpet pedagognorm. I tillegg er det lovpålagt med barnehageplass for alle barn. Det er nasjonale krav om redusert betaling og gratis kjernetid. Inntektssatsen her har det siste året økt betraktelig. Dette har ført

til mange flere søknader fra foreldre. Dette gir store inntektstap for tjenesteområdet. Ordningen utvides i 2019 til også å gjelde 2-åringer. Dette er en variabel som er vanskelig å budsjettere, da det tar utgangspunkt i antall søknader og foreldrenes inntekt. Disse faktorene gir tjenesteområdet liten mulighet for innsparinger uten å bryte loven.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Ingen

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon en avdeling Fåvang barnehage

Tiltaket ble innarbeidet i økonomiplan for 2018-2021. Synkende barnetall tilsier avvikling av en avdeling ved Fåvang barnehage fra høsten 2019.

(ØP) Reduksjon i bemanning

Helårsvirkning av stillingsreduksjon (80%) fra høsten 2018, forutsatt i økonomiplanen for 2018-2021.

(ØP) Ny pedagognorm

Ny pedagognorm stiller krav til antall pedagoger i forhold til barnetall. Normen gir økte utgifter både i kommunale og private barnehager.

(ØP) Forskrift redusert foreldrebetaling

Forskrift om foreldrebetaling §3 Moderasjonsordning. Dette er en variabel som er vanskelig å forutse, da det tar utgangspunkt i foreldrenes inntekt. Erfaringstall for 2018 viser at inntektsbortfallet blir betydelig, først anslått til kr 150.000 og deretter økt med ytterligere kr 150.000.

(ØP) Digitalisering i barnehagen

Leasingkostnad til utstyr ved innføring av digitale verktøy i barnehagen. Digitaliseringen skjer i forlengelsen av digitalisering i skolen.

(ØP) Reduksjon i finansiering av vikarassistent i familiebarnehagene

I 2016 ble det i forbindelse med kutt i økonomiplan kuttet finansiering av 50 % vikarassistentstilling i familiebarnehagene. På bakgrunn av at denne finansieringen ikke er lovpålagt, foreslås det fra august 2019 å ta ut hele finansieringen av stillingen.

Vikarassistenten er rundt i alle familiebarnehagene i kommunen. Vikarassistenten er med på opprettholdelse av kvaliteten av familiebarnehagene. Assistenten er en viktig ressurs i familiebarnehagene. Det vil oppleves som en stor konsekvens for familiebarnehagene at dette blir tatt ut.

Barnehagene			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		22 652 800
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Reduksjon en avdeling i kommunal barnehage	19Ø-00-024	-182 400
903	Reduksjon i bemanning	19Ø-00-025	-265 300
	Administrativ innspillsfase		
905	Ny pedagognorm	19Ø-00-056	600 000
905	Ny pedagognorm private barnehager	19Ø-00-057	125 000
905	Forskrift redusert foreldrebetaling	19Ø-00-058	150 000
905	Digitalisering i barnehagen (leasing)	19Ø-00-059	20 000
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	530 100
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	166 600
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		23 796 800
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 070 900)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		0,0 %
	Privat delfinansiering vikarassistent familiebarnehagene	Endringslogg 44	
	Nye tiltak:		
	Se eget notat barnehagestruktur		
	Ytterligere merbehov forskrift redusert foreldrebetaling	19Ø-25-005	150 000
	Sum ramme for økonomiplanperioden		23 946 800
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
Ingen			
Sum ny ramme for årsbudsjettet			23 946 800

MÅLEKART BARNEHAGENE:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats.	• Svarprosent på brukerundersøkelse	75 % (23 % i 2017)	TE	Årlig
	• Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	4 av 6 poeng (5,1 i 2017)	TE	Årlig
	• Dialog med brukerråd	2-4 møter per avdeling	TE	Årlig
	• Barneintervju /trivselsundersøkelse blant barn	100 % t	TE	Årlig
	• Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage	90 % (87 %)	Komm.	Årlig
	• Andel av barnehager med åpningstid 10 timer eller mer	6 % (6%)	Komm.	Årlig
	• Antall barn per årsverk	<6,5 (6,4)	TE	Årlig
	• Oppholdstimer per årsverk	<10.500	TE	Årlig
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	• Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)		
	Svarprosent:	70 % (88,9 %)	TE	Hvert andre år
	1. Indre motivasjon	4,5 (4,6)		
	2. Mestringstro	4,5 (4,2)		
	3. Autonomi	4,5 (4,4)		
	4. Bruk av kompetanse	4,5 (4,4)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,5 (4,4)		
	6. Rolleklarhet	4,5 (4,5)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,5 (4,4)		
	8. Fleksibilitetsvilje	4,5 (4,6)		
	9. Mestringsklima	4,5 (4,6)		
	10. Prososial motivasjon	4,5 (4,8)		
	• Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	• Nærværstatistikk	95 % nærvær (91,1 i 2017)	TE	Tertial
	• Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig
	• Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer	• Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial Tertial

Ringebu skole

Mål:

- Gi elever opplæring ut i fra de kravene som er hjemlet i opplæringsloven. Det innebærer å gjennomføre Kunnskapsløftet i et læringsfokustert og godt psykososialt arbeidsmiljø.

Agenda for 2019:

«Ringebuskolen på vei mot 2027» er en viktig rettesnor i vårt arbeid. Målet er at elevene utvikler seg til robuste barn og unge med god fysisk og psykisk helse.

Ringebu skole har fokus på trivsel for både store og små. Dette gir et stabilt høyt nærvær blant elever og de ansatte. Fysak satsingen er viktig for liten og stor.

Opplæringslovens § 9A er førende for vårt arbeid. Skolen vil ha fokus på integrering, inkludering og mestring. Det er skolens mål at alle elever skal finne seg godt til rette, og føle seg inkludert i fellesskapet.

Skolen vil fortsette arbeidet med digitalisering. Ipad brukes daglig på alle klassetrinn. Her er fokus på digital dannelse viktig.

Tidlig innsats er en pålagt oppgave som skolen må prioritere høyt.

Innenfor satsningen Kompetanse for Kvalitet har skolen våren 2019 tre lærere som tar videreutdanning innenfor fagene engelsk og «digital profesjonsfaglig kompetanse».

Deltakelse i satsingen «Språkkommune» blir viktig i hele 2019. Arbeid med elevenes sosiale og språklige ferdigheter skal være gjennomgående i hele utviklings- og opplæringsløpet. Dette bygger på en overordnet forståelse om at et nært samspill mellom språk og læringsmiljø rustet barn og elever til å bli aktive samfunnsdeltakere. Målet er at dette skal gjøre elevene til enda bedre lesere.

Skolen har gjennom hele 2018 og utover våren 2019 gjennomført et nettbasert kurs for lærere og assistenter i «Lydfargemetoden». Dette er en ny måte å starte leseopplæringen på, som skolen har stor tro på. Alle lærere og assistenter har deltatt. Mange lærere skal fullføre kurset og bli autoriserte instruktører.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon lærerstilling

Rest av innsparingstiltak fra økonomiplan 2018-2021 som ikke er innarbeidet i stillingshjemler.

(ØP) Kompetanseutvikling digitalisering

Det gjennomføres kompetansetiltak digitalisering i 2018 innenfor en ramme på kr 250.000 som er fondsfinansiert (eksterne midler). Tiltaket tas ut fra 2019.

(ØP) Bortfall flyktningetilskudd

I forbindelse med asylmottak fikk skolen tilskudd til fremmedspråklige barn. Dette har ikke blitt tatt ut av budsjettet etter at asylmottaket ble avvirket. Budsjettet tilskudd må tas ut fra 2019.

(ØP) Reduksjon lærertimer

Skolen har 3 lærere på videreutdanning og 2 med omsorgspermisjon våren 2019. Dette utgjør til sammen 1,5 lærerstilling. Det settes ikke inn vikar for disse. Fra 1. august kuttes det en lærerstilling.

Det vil gi redusert støtte og hjelp til elevene. Det blir mindre lærertetthet og større læringsgrupper. Det vil gi utfordringer i forhold til målet om å hjelpe flest mulig innenfor skolens egne rammer.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

I forslag til statsbudsjett er det bevilget nye midler til tidlig innsats i grunnskolen. Ringebu kommunes andel er kr 140.000 som er fordelt med 40 % til Ringebu skole og 60 % til Fåvang skole.

Ringebu skole			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		13 269 100
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Reduksjon lærerstilling	19Ø-00-015	-67 300
903	Fulldigitalisering av barnetrinnet (omford. Rgb/Fåv)	19Ø-00-016	-15 000
903	Kompetanseutv. digitalisering 2018 (fondsfinansiert)	19Ø-00-018	0
	Administrativ innspillsfase		
905	Bortfall flyktningetilskudd	19Ø-00-055	485 000
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	2 100
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	448 200
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	10 900
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 133 000
	Omfordeling jfr. Ressurstildelingsmodell		0
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 133 000
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(636 000)
	Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		4,6 %
	Reduksjon lærertimer	19Ø-21-002	-648 700
	Sum ramme for økonomiplanperioden		13 484 300
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
	Nye midler tidlig innsats (statsbud)	19B-00-002	56 100
Sum ny ramme for årsbudsjettet			13 540 400

MÅLEKART RINGEBU SKOLE:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet, med fokus på tidlig innsats.	Svarprosent på SFO undersøkelse	21 % (30 % i 2017)	TE	Hvert andre år
	Fornøydhet SFO-undersøkelsen	5 av 6 poeng (4,6 i 2017)	TE	Hvert andre år
	Elevundersøkelsen: Svarprosent på elevundersøkelse	96 % (100 % i 2017)	TE	Årlig
	Trivsel	4,6		
	Støtte fra lærerne	4,4		
	Arbeidsforhold for læring	4,2		
	Vurdering for læring	3,9		
	Læringskultur	3,7		
	Mestring	3,9		
	Motivasjon	3,9		
	Mobbing	<1,1		
	Dialog med brukerråd	8 møter	TE	
	Nasjonale prøver 5. trinn	Andel elever på Laveste nivå er Redusert fra 2014 til 2018 Andel elever på høyeste nivå er økt fra 2014 til 2018	TE	Årlig
	Andel elever med enkeltvedtak om spes.ped.	Er redusert til <7,5% innen 2018	TE	Årlig
	Foreldreundersøkelsen 2., 5., 7.,trinn, fornøydhet kommunikasjon hjem/skole	93 % svarer svært fornøyd/fornøyd	TE	Årlig

Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	90 % (70,4 %)	TE	Hvert andre år
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,4)		
	2. Mestringstro	4,3 (4,4)		
	3. Autonomi	4,5 (4,6)		
	4. Bruk av kompetanse	4,3 (4,4)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,1 (3,9)		
	6. Rolleklarhet	4,5 (4,5)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,8 (3,9)		
	8. Fleksibilitetsvilje	4,5 (4,6)		
	9. Mestringsklima	4,3 (4,2)		
	10. Prososial motivasjon	4,7 (4,6)		
	Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	Nærværstatistikk	99 % nærvær (98,8 % i 2017)	TE	Tertial
	Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig
	Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig
Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å - ha samsvar mellom budsjett og regnskap - ha gode økonomirutiner - gjennomføre planlagte investeringer	Balanse i regnskap	0-2 % pos res	TE	Tertial
	Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	100 % ved årsslutt	TE	Tertial

Fåvang skole

Mål:

- Gi elevene opplæring ut fra de kravene som er hjemlet i opplæringsloven. Det innebærer å gjennomføre Kunnskapsløftet i et læringsfokustert og godt psykososialt miljø.

Agenda for 2019:

Elevtallet ved skolen er rimelig stabilt. Fra høsten 2018 har Fåvang skole 167 elever fordelt på 7 klasser. Dette er en økning fra forrige skoleår. Flere elever søkes inn på SFO og ca. 60 elever vil være brukere av SFO skoleåret 2018/-19. To av elevene er fysisk funksjonshemmet og har behov for stor grad av tilpassing.

Kommuneplanens samfunnsdel skisserer målsettingene for en god skole. Disse forholder Fåvang skole seg aktivt til. Målsettingene er ytterligere konkretisert i planen «Ringebuskolen på veg mot 2027», en plan som er under revisjon inneværende skoleår med sikte på å se barnehage og skole i ett.

- Opplæringslovens § 9A er førende. Fokus settes på trivsel, mestringsopplevelse og inkludering. Enheten har en klart definert aktivitetsplikt i forhold til alle saker som dreier seg om psykososialt skolemiljø. Brukere og ansatte høres jevnlig for å gi et best mulig analysegrunnlag i dette arbeidet.
- Resultater i tråd med «Skolepolitisk kvalitets- og utviklingsplan».
- Høyt nærvær.
- Planmessig folkehelsearbeid og daglig fysisk aktivitet.
- Bygge en utviklingsfokustert organisasjon gjennom egevaluering, analyse og tiltaksplaner.
- Kunnskapsbasert praksis danner grunnlaget for skolens møte med elevene og deres foresatte.
- Videre kvalitetsutvikling av tilpasset undervisning og spesialundervisning gjennom organisatoriske og faglige kompetanseutviklingstiltak.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Reduksjon lærerstilling

Innsparingstiltak fra økonomiplan 2018-2021 som ikke er innarbeidet i stillingshjemler.

(ØP) Kompetanseutvikling digitalisering

Det gjennomføres kompetansetiltak digitalisering i 2018 innenfor en ramme på kr 250.000 som er fondsfinansiert (eksterne midler). Tiltaket tas ut fra 2019.

(ØP) Reduksjon lærertimer

Nedtak på 4,5 %, økende til 7,0 % i perioden vil få negative følger for drift og brukernes opplevde kvalitet. Lærerdekningen i dag er tilfredsstillende i forhold til antall elever, men utfordringene beskrevet ovenfor gjør at skolen må ha tilstrekkelig støttepersonell som kan arbeide aktivt med elever som har en sårbarhet i forhold til sosiale og emosjonelle forhold – forhold man vet har sterk innvirkning på skolefaglig mestring. Dagens budsjett tillater ikke enheten å ha tilstrekkelig støttepersonell. Ytterligere nedtak i størrelsesorden 4,5 – 7 % vil få alvorlige følger ved at lærerdekningen svekkes for å styrke individuell oppfølging som skolen er forpliktet til å gi for et økende antall elever. For Fåvang skole sitt vedkommende vil dette oppleves som en dobbelt belastning: ressurser flyttes i dag fra lærervirksomhet til pedagogiske støttefunksjoner for å innfri pålagte oppgaver, ytterligere innstramming vil da i sin helhet måtte gjøres ved nedtak av stillinger i lærergruppa.

SFO er ikke selvfinansiert. Økt personellbehov pga. økte utfordringer i elevgruppa møtes ved å flytte personell fra skoletid til SFO-drift.

(ØP) Økt fast bemanning pga beredskaps- og forsterthjem

For å etablere en forutsigbarhet for disse elevene, stabilitet i organisasjonen og å utvikle et tilbud på tilstrekkelig faglig nivå der gitte pedagoger gis anledning til å lære og å samle erfaringer ønsker vi å opprette to nye faste stillinger. En spesialpedagogstilling i 50 % og en støttepedagog i 70 %. Dette tilbudet vil ikke ha økonomiske konsekvenser. Elever plassert i Ringebu, fra andre kommuner, gir refusjon etter gitte takster.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

I forslag til statsbudsjett er det bevilget nye midler til tidlig innsats i grunnskolen. Ringebu kommunes andel er kr 140.000 som er fordelt med 40 % til Ringebu skole og 60 % til Fåvang skole.

Fåvang skole			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		15 382 700
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Brukerbetaling SFO	19Ø-00-019	115 000
903	Reduksjon korttidsvikar (2018 og 2019)	19Ø-00-020	0
903	Reduksjon langtidsvikar (2018 og 2019)	19Ø-00-021	21 300
903	Reduksjon lærerstilling	19Ø-00-022	-214 700
903	Fulldigitalisering av barnetrinnet (omford. Rgb/Fåv)	19Ø-00-016	15 000
903	Kompetanseutv. digitalisering 2018 (fondsfinansiert)	19Ø-00-018	0
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	2 400
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	511 700
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	15 300
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 848 700
	Omfordeling jfr. Ressurstildelingsmodell		0
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 848 700
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(713 200)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		4,5 %
	Reduksjon lærertimer	19Ø-22-001	-550 800
	Reduksjon langtidsvikar lærere	19Ø-22-002	-97 900
	Økt brukerbetaling SFO	19Ø-22-003	-64 500
	Undervisningsmateriell	19Ø-22-004	
	Skolebøker	19Ø-22-005	
	Nye tiltak:		
	Økt fast bemanning pga beredskaps- og forsterhjem	Endringslogg 13	0
	Sum ramme for økonomiplanperioden		15 135 500
	Nye tiltak i årsbudsjettet:		
	Nye midler tidlig innsats (statsbud)	19B-00-002	83 900
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		15 219 400

MÅLEKART FÅVANG SKOLE:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats.	- Elevundersøkelse svarprosent - Trivsel - Støtte fra lærerne - Støtte hjemmefra - Vurdering for læring - Læringskultur - Mestring - Motivasjon - Mobbing	95 % 4,6 4,4 3,9 3,9 4,1 3,9 4,2 <1,2	TE	Årlig
	Svarprosent på SFO undersøkelse	50 % (30 % i 2017)	TE	Hvert andre år
	Fornøydhet SFO undersøkelse	5 av 6 poeng (4,6 i 2017)	TE	Hvert andre år
	Dialog med brukerråd	8 møter	TE	Hvert andre år
	Nasjonale prøver 5. trinn	Andel elever på laveste nivå er redusert fra 2013 til 2018 Andel elever på høyeste nivå er økt fra 2013 til 2018	TE	Årlig
	Andel elever med enkeltvedtak om spes. ped.	Er redusert til <7,5 % innen 2018	TE	Årlig
	Foreldreundersøkelsen 2., 5., 7. trinn, fornøydhet kommunikasjon hjem/skole	90 % svarer svært fornøyd/fornøyd	TE	Hvert andre år

Medarbeider																									
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha • godt arbeidsmiljø • tydelig lederskap • høyt nærvær • oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	• Medarbeiderundersøkelsen Svarprosent: 1. Indre motivasjon 2. Mestringstro 3. Autonomi 4. Bruk av kompetanse 5. Mestringsorientert ledelse 6. Rolleklarhet 7. Relevant kompetanseutvikling 8. Fleksibilitetsvilje 9. Mestringsklima 10. Prososial motivasjon • Andel gjennomførte medarbeidersamtaler • Nærværstatistikk • Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting • Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	(Resultat 2018) <table><tr><td>80 %</td><td>(78,1 %)</td></tr><tr><td>positiv</td><td>(4,2)</td></tr><tr><td>utvikling</td><td>(4,0)</td></tr><tr><td>på alle</td><td>(3,7)</td></tr><tr><td>paramet</td><td>(3,8)</td></tr><tr><td>-ere i</td><td>(3,5)</td></tr><tr><td>forhold</td><td>(4,0)</td></tr><tr><td>til</td><td>(3,4)</td></tr><tr><td>forrige</td><td>(4,3)</td></tr><tr><td>under</td><td>(3,7)</td></tr><tr><td>-søkelse</td><td>(4,7)</td></tr></table> 100 % gjennomført 95 % nærvær (93,6 % i 2017) 100 % 100 % gjennomført	80 %	(78,1 %)	positiv	(4,2)	utvikling	(4,0)	på alle	(3,7)	paramet	(3,8)	-ere i	(3,5)	forhold	(4,0)	til	(3,4)	forrige	(4,3)	under	(3,7)	-søkelse	(4,7)	TE
80 %	(78,1 %)																								
positiv	(4,2)																								
utvikling	(4,0)																								
på alle	(3,7)																								
paramet	(3,8)																								
-ere i	(3,5)																								
forhold	(4,0)																								
til	(3,4)																								
forrige	(4,3)																								
under	(3,7)																								
-søkelse	(4,7)																								

Ringebu ungdomsskole

Mål:

- Gi elever og voksne opplæring ut i fra de kravene som er hjemlet i opplæringsloven. Det innebærer å gjennomføre Kunnskapsløftet i et læringsfokuset og godt psykososialt arbeidsmiljø.
- Gi fremmedspråklige voksne opplæring i grunnskole, norsk og samfunnskunnskap.

Agenda for 2019:

Et av hovedmålene i Ringebuskolen på vei mot 2027 er at skolen skal bidra til at elevene utvikler seg til robuste barn og unge med god fysisk og psykisk helse. For å imøtekomme dette er skolens visjon like viktig hver dag, året gjennom; Alle skal oppleve trygghet, mestring og respekt.

Ringebu ungdomsskole vil møte utfordringer på flere plan kommende år. Uavhengig av elevenes forutsetninger, skal tilbudet fra ungdomsskolen være så bredt og godt at det motiverer elevene til å fortsette utdanningen etter endt grunnskole. Det å gi elevene en reell mulighet til å velge innenfor ulike valgfag og arbeidslivsfag som et alternativ til 2.fremmedspråk.

Det vil i perioden være to utviklingsområder som står særskilt i fokus for Ringebu ungdomsskole. Dette er deltakelsen i Utdanningsdirektoratet sin satsning «Språkkommune» - pulje 3, som gjennom 2018 har vært under planlegging og fra 2019 starter opp for alvor.

Det største og viktigste utviklingsområdet for perioden handler om arbeidet med nye læreplaner som trer i kraft fra august 2020. Læreplanene er helt nye og krever mye arbeid når det kommer til felles forståelse av både Overordnet del og fagplaner.

Ved å sikre stabile ressurser til skolen som gjør driften forutsigbar, vil dette kunne være en medvirkende positiv faktor til rekruttering av nye lærere. Som kommuneplanen sier: Ringebu kommune er en god og attraktiv arbeidsgiver og tjenestene er av høy kvalitet. §2-1 i Opplæringsloven sier at alle har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Dette innebærer at alle elever uansett forutsetninger og funksjonsnivå skal inn i grunnskolen. Dette gir rom for mangfold og ulikhet i skolen, samtidig krever det stor grad av tilpassing for den enkelte elev, noe som videre gir skolen utfordringer i forhold til kvalifisert personale. Dersom det ikke er mulig å rekruttere personale med godkjent utdanning, må

skolen gis mulighet til å bygge opp egen kompetanse.

Som en viktig del av arbeidet med elevenes psykososiale miljø § 9A, vil skolen i 2019 fortsette arbeidet med MOT – skolen som samfunnsbygger.

Innenfor satsningen Kompetanse for Kvalitet har ungdomsskolen våren 2019 fire lærere som tar videreutdanning innenfor fagene matematikk, spansk og profesjonsfaglig digital kompetanse.

Ringebu Læringscenter vil i 2019 ha tilbud om undervisning til voksne som har rett til grunnskoleopplæring, voksne med rett til spesialundervisning og norsk opplæring for bosatte innvandrere/flyktninger, samt kurs for arbeidsinnvandrere. Arbeidet med norskopplæring og grunnskole for bosatte flyktninger og ved tilflytting ved familiegjenforening må ses på som en viktig del av kommunenes arbeid med integrering. Bosetting av flyktninger krever at kommunen har et godt tilbud innen norskopplæring og introkurs. Elevgrunlaget ved Læringscenteret har gått ned som følge av mindre bosetting. Gjennom avtale med Sør-Fron og Nord-Fron kommuner har RLS økt antallet grunskoleelever betraktelig for inneværende skoleår, men dette kan kun ses på som midlertidig tatt i betraktning den begrensede bosettingen. Samarbeidet med jobbspesialist og flyktningkonsulent vil fortsette.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Kompetanseutvikling digitalisering

Det gjennomføres kompetansetiltak digitalisering i 2017 og 2018 som er fondsfinansiert (eksterne midler). Tiltaket tas ut fra 2019.

(ØP) Ringebu læringssenter

Avtale med Fronskommunene som gir gode inntekter og sikrer et faglig miljø ved RLS. Noe av inntektene brukes blant annet til lønn som følge av økt behov og innføring av iPad som læringsverktøy for voksne grunnskoleelever.

Statlige tilskudd er budsjettert for høyt og reduseres fra 2019.

(ØP) Ringebu ungdomsskole, reduksjon lærertimer

Kutt i lærerstilling 100 % fra høsten 2019. Det er ikke ønskelig å måtte kutte midt i et skoleår. Konsekvens av dette tiltaket vil være muligheter til å tilby færre valgfag og mindre lærertetthet i basisfag, noe som igjen vil kunne føre til dårligere elevresultater.

Tilleggsutfordring fra formannskapet må også dekkes ved reduksjon i lærertimer.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Ingen

Ringebu ungdomsskole			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		14 674 300
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra årsbudsjettet (2018)		
903	Opprettholdt bemanning RLS 2018 vår (fondsfinansiert)	19Ø-00-023	0
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Kompetanseutv. digitalisering 2018 (fondsfinansiert)	19Ø-00-018	0
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	2 700
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	506 100
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	28 900
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 212 000
	Omfordeling jfr. Ressurstilodelingsmodell		0
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 212 000
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(684 500)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		4,1 %
	Ringebu læringssenter: Grunnskoleavtale nabokommune	19Ø-23-001	-966 000
	Ringebu læringssenter: Reduksjon statlige tilskudd	19Ø-23-004	600 000
	Reduksjon lærertimer	19Ø-23-003	-263 100
	Reduksjon lærertimer	Endringslogg 40	
	Sum ramme for økonomiplanperioden		14 582 900
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
Ingen			
Sum ny ramme for årsbudsjettet			14 582 900

MÅLEKART RINGEBU UNGDOMSSKOLE:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats.	Svarprosent på elevundersøkelse	95 % (98 % i 2017)	TE	Årlig
	Fornøydhet elevundersøkelse, sosial trivsel	4,4 av 5 poeng (4,1 i 2017)	TE	Årlig
	Dialog med brukerråd	4 møter	TE	Årlig
	Nasjonale prøver 9. trinn	Andel elever på laveste nivå er redusert fra 2013- 2018	TE	Årlig
	Grunnskolepoeng	Andel elever med mindre enn 30 poeng er redusert, og elever med mer enn 45poeng er økt fra 2013- 2018	TE	Årlig
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)		
	Svarprosent:	75 % (46,7 %)	TE	Hvert andre år
	1. Indre motivasjon	4,3 (4,1)		
	2. Mestringstro	4,3 (4,4)		
	3. Autonomi	4,6 (4,8)		
	4. Bruk av kompetanse	4,3 (4,4)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,1 (4,1)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,6)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,5 (3,6)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,5 (4,6)		
	9. Mestringsklima	4,6 (4,8)		
	10. Prososial motivasjon	4,7 (4,6)		
	Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	Nærværstatistikk	96 % nærvær (97,2 % i 2017)	TE	Tertial
	Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig
	Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer	• Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial Tertial

Helse og mestring

Tjenesteenheten Helse og mestring inneholder legekontor, Fysio- og ergoterapitjeneste, helsestasjonen, rus og psykisk helsetjeneste, Frisklivssenteret, Tildelingskontoret, J.o.b.a og Grubbegata bofellesskap for enslige mindreårige asylsøkere.

Mål:

- Gi brukervennlige, samordnede og kompetente helsetjenester
- Bidra til at brukere av tjenestene skal settes i stand til å ta større ansvar for egen helse, behandling og omsorg, slik at den enkelte kan oppnå bedret funksjonsnivå og livskvalitet.

Agenda for 2019:

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Kulturendring fra «Hva trenger du hjelp til?» til «Hva er viktig for deg?»

Satsningsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Den statlige satsning på områdene rus og psykisk helse fortsetter i 2019. I tillegg er det en statlig satsing på området habilitering og rehabilitering. Ringebu kommune er hovedansvarlig for fagutvikling innen rehabilitering for helseregionen Sør-Gudbrandsdal. Kommunen har på vegne av helseregionen fått midler til å arbeide med tverrfaglig arbeid og individuell plan innen rehabiliteringsfeltet.

Regjeringen har lovfestet kommuners plikt til å ha psykologkompetanse innen 2020. Stillingen er lyst ut, men det har ikke lyktes å rekruttere en psykolog i stillingen. Ringebu kommune søker nå samarbeid med andre kommuner.

Budsjettområdene Miljøterapitjenesten og Aktivitetssenter vil fra 2019 bli flyttet til Helse og mestring. I 2019 skal tjenestene ruste seg til å drifte

nytt bofellesskap som etter planen skal stå ferdig første halvår 2020.

Helse og omsorg sin satsing på velferdsteknologi er nå forankret gjennom kommunens digitaliseringsstrategi med handlingsplan. Innføringen av velferdsteknologi handler mer om endring av tjenester enn innføring av selve teknologien. Kommunen samarbeider med de andre kommunene i Sør-Gudbrandsdal i forhold til velferdsteknologisatsingen.

Tildelingskontoret bidrar til riktig omfang og plassering av tjenester i omsorgstrappa. Siden oppstart har det vært et betydelig arbeid i forhold til kvalitetssikring og forbedring av hele tildelingsprosessen. Det stilles stadig større krav til saksbehandling, kartlegging og informasjon.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Gjenoppretting av stillingen som daglig leder

Styret i Helseregion Sør-Gudbrandsdal arbeider for å gjenopprette stillingen som daglig leder.

(ØP) Økte kostnader i forbindelse med ny legevakt

Ny legevakt med KAD-plasser gir økte kostnader inn mot drift. Den nye legevakten gir et bedre og mer fleksibelt tilbud til pasientene, har bedre effektivitet og arbeidsforhold.

(ØP) Reduksjon kjøp av tjenester fra privat aktør

Prosessen med å avslutte tjenester til en bruker av private tjenester skal settes i gang. Tiltaket vil ikke ha full effekt i 2019.

(ØP) Reduksjon bemanning helsestasjonen

Helsestasjonen er et statlig satsningsområde og pålegges stadig nye oppgaver. Tjenesten følger opp barnefamilier

på en helt annen måte enn det som ble gjort for noen år tilbake. Kommunen har imidlertid synkende fødselstall. Tiltaket kan gjennomføres ved naturlig avgang.

(ØP) Reduksjon inventar helsestasjon for ungdom

Tiltaket er ved en feil lagt inn som et varig behov.

(ØP) Reduksjon sykehjemslege

Redusere stillingen som sykehjemslege med 20 %. Medfører oppsigelse av stilling i 20 %. Linåkertunet Bo og rehabilitering vil ikke ha tilgang til lege 1-2 dager i uka, pga av at noe av stillingsressursen brukes inn mot sykehjemsamarbeidet i Helseregionen. Ved rekruttering av ny sykehjemslege vil en redusert stilling kunne vanskeligjøre rekrutteringen.

(ØP) Reduksjon lønnsnivå sykehjemslege (ikke spesialist)

Ved ansettelse av ny sykehjemslege er det ikke lenger realistisk å ansette en lege med spesialisering. Det er enda ikke avklart når nåværende lege vil gå av med pensjon.

(ØP) Uttak restmidler tidligere innsparing

Denne posten er en følge av tidligere budsjettmessige endringer og er ikke lenger relevant.

(ØP) Klesgodtgjørelse miljøterapitjenesten

Mindre utgifter til klesgodtgjørelse enn det som er budsjettet.

(ØP) Endring av boform bruker

Tiltaket forutsetter at bruker flyttes til annet omsorgstilbud.

(ØP) Pårørendestøtte

Økt pågang inn mot omsorgslønn som følge av lovendring angående pårørendestøtte. Innlagt beløp er tilsvarende det som forventes i merforbruk for 2018.

(ØP) Felles digital Plattform for velferdsteknologi

I samarbeid med kommunene i Helseregionen arbeides det med en felles digital plattform for velferdsteknologi. Plattformen er viktig å få på plass i forhold til innføring av digitalt tilsyn, noe som omhandler diverse varslingssensorer.

(ØP) Velferdsteknologi koordinator

Innen helse og omsorg er det betydelig satsing på velferdsteknologi både lokalt, regionalt og fra statlig hold. For å følge opp og samordne arbeidet kreves det en del ressurser. Innføring av velferdsteknologi handler mer om endring av tjenester enn innføring av

selve teknologien, dette er krevende. Samarbeidende kommuner i Helseregionen har egen stilling inn mot innføring av velferdsteknologi.

(ØP) Økte lønnskostnader lege

Legene fikk i desember 2017 en samlet lønnsøkning etter en gjennomgang av lønnsnivået i nabokommunene.

(ØP) Avlastningsbolig, midlertidig tiltak

Avlastningstilbud ble lovet som kompenserende tiltak til pårørende på grunn av at ferdigstilling av bofellesskap for funksjonshemmede ble utsatt, først et år så ytterligere et halvt år, til januar/februar 2020. Avlastningstilbudet settes i gang høsten 2018 i egen bolig. Tilbudet bemannes med 3 årsverk inklusiv hvilende nattevakt. Pårørende har søkt på tilbudet og venter på at det skal settes i gang. Det ble satt av kr 658.700 til tiltaket i 2019, da med tanke på 5 måneder i drift. På grunn av at tiltaket må løpe hele 2019, er kostnaden beregnet til: kr. 1 300 000 til lønnskostnader, kr 36.000 til dagligvarer, kr 100.000 til husleie, strøm, avgifter. Total kostnad: kr 1.436.000.

(ØP) Leasing av biler

I 2017 var det budsjettet med utkjøp av 2 leasingbiler til helsesenteret og en leasingbil til miljøterapitjenesten. Pga. miljøatsing og et godt tilbud fra forhandler ble det i stedet ny leasing av en el-bil og to hybrider. I budsjettet er det ikke tatt høyde for denne endringen, da tjenesteenheten fortsatt har utgifter knyttet til leasing.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Økte opptrappingsmidler til helsestasjon/skolehelsetilbud med kr 69.000 i statsbudsjettet er lagt inn i rammen for Helse og mestring.

Helse og mestring			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		35 936 100
	Tiltak fra årsbudsjettet (2018)		
903	Innsparing Jordmor forskjøvet til 2019	19Ø-00-026	-120 400
903	Vakanse kreftkordinator (2018)	19Ø-00-027	115 000
	Husleie helsestasjon for ungdom (K-sak 48/18)	19Ø-30-020	60 000
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Utsatt tilsetting psykolog	19Ø-00-028	91 900
903	Bofellesskap for enslige mindreårige	19Ø-00-029	-297 600
	Administrativ innspillsfase		
905	Daglig leder Helseregion Sør-Gudbrandsdal	19Ø-00-060	230 000
905	Økte kostnader legevakt og KAD-plasser	19Ø-00-061	470 000
	Kommuneproposisjonen		
905	Opptappingsplan rus	19Ø-00-062	200 000
905	Opptappingsplan habilitering og rehabilitering	19Ø-00-063	100 000
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegning	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	1 067 400
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	262 300
909	Indeksregulering husleieinntekter (1,5% KPI)	Pristabell 5	-6 600
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		38 108 100
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 714 900)
	Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		4,1 %
	Reduksjon kjøp av tjenester fra målrettet intervensjon (N	19Ø-30-002	-950 000
	Reduksjon bemanning helsestasjon	19Ø-30-003	-119 000
	Reduksjon inventar helsestasjon for ungdom (engangsutg	19Ø-30-004	-100 000
	Reduksjon sykehjemslege (ned fra 100% til 80%)	19Ø-30-005	-310 600
	Reduksjon lønnsnivå sykehjemslege (ikke spesialist)	19Ø-30-008	
	Uttak restmidler fra tidligere innsparing	19Ø-30-006	-658 500
	Klesgodtgjørelse, budsjetttilpasning	19Ø-30-007	-80 000
	Endring av boform bruker	19Ø-30-017	
	Pårørendestøtte (omsorgslønn), tilpasning til faktisk forb	19Ø-30-009	650 300
	Reduksjon eksterne tjenester (MI)	Endringslogg 39	
	Organisatoriske endringer:		
	Miljørettet helsevern (samarbeid Sør-Gudbrandsdal)		0
	Flytting av Miljøterapi fra Hjemmebaserte tjenester	v911 HM	12 580 800
	Flytting av JOBA fra Hjemmebaserte tjenester	v911 HM	3 699 500
	Adm. poster JOBA flyttes til Hjemmebaserte tjenester	19Ø-00-072	-1 071 000
	Nye tiltak:		
	Helseregion: Digital plattform velferdsteknologi	19Ø-30-012	100 000
	Velferdsteknologi-pådriver/koordinator (60%)	19Ø-30-010	440 000
	Forsterket tilbud, ny bruker	19Ø-30-015	930 500
	Økte lønnskostnader leger	19Ø-30-019	970 500
	Avlastningsbolig, midlertidig tiltak	Endringslogg 14	867 400
	Leasing av biler (feilretting)	19Ø-30-013	130 000
	Sum ramme for økonomiplanperioden		55 188 000
	Nye tiltak i årsbudsjettet:		
	Nye midler helsestasjon/skolehelse (statsbud)	19B-00-004	69 000
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		55 257 000

MÅLEKART HELSE OG MESTRING:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. - økt valgmuligheter for mennesker med kartlagt bistandsbehov	Svarprosent på brukerundersøkelse	60 % (24 % i 2017)	TE	Årlig
	Brugerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	4,7 av 6 poeng (4,8 i 2017)	TE	Årlig
	Dialog med brukerråd	4 møter	TE	Årlig
	Andel legeårsverk per 10.000 innbygger	10,5 (13 i 2017)	TE	Årlig
	Solgte årskort og halvårskort Freskus	350 (465 i 2017)	TE	Årlig
	Antall Frisklivsavtaler	50 (60 i 2017)	TE	Årlig
	Årsverk psykiatrisk sykepleier per 10.000 innbygger	3,0 (10 i 2017)	TE	Årlig
	Netto utgifter til forebygging per innbygger	150 (255 i 2017)	TE	Årlig
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	50 % (53,1 %)		
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,5)		
	2. Mestringstro	4,4 (4,2)		
	3. Autonomi	4,4 (4,1)		
	4. Bruk av kompetanse	4,4 (3,8)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,0 (3,3)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,0)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,0 (3,7)		
	8. Fleksibilitetsvilje	4,4 (4,5)		
	9. Mestringsklima	4,4 (3,7)		
	10. Prososial motivasjon	4,8 (4,7)		
	Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	Nærværstatistikk	96 % nærvær (93,3 i 2017)	TE	Tertial
	Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig
	Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig

Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å • ha samsvar mellom budsjett og regnskap • ha gode økonomirutiner • gjennomføre planlagte investeringer	• Balanse i regnskap • Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	0-2 % pos res 100 % ved årsslutt	TE TE	Tertial Tertial

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester består av hjemmesykepleie, praktisk bistand, personlig assistent (BPA) i Fåvang og Ringebu, samt korttids- og rehabiliteringsavdeling på Linåkertunet.

Mål:

- Sikre et kvalitativt godt og tilpasset tjenestetilbud til brukere av helse- og omsorgstjenester i Ringebu kommune.
- Å gi den enkelte bruker et individuelt tilrettelagt tilbud for å øke livskvaliteten og egenmestring, som skal gi en trygg og forutsigbar hverdag.
- Den enkelte skal ha mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Gi innbyggere med behov for heldøgns pleie og omsorg et trygt og godt tilbud ved korttidsavdelingen, Linåkertunet.

Agenda for 2019:

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Brukermedvirkning og informasjon, samtale og dialog med pårørende.

Satsningsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Innen helse og omsorg er målsetningen at alle skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Det gjør at det er mer omfattende pleie og oppfølging av hjemmeboende pasienter i hjemmebaserte tjenester. Brukerne som får plass ved Ringebu eldresenter og på Linåkervegen 1b ved Linåkertunet Bo og Rehabilitering er mer hjelpeavhengig enn tidligere. Med denne økte belastningen vil det være viktig å bygge en forsterket hjemmebasert tjeneste for at omsorgstrappen skal fungere, og at de eldre skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. For å tilnærme seg denne utfordringen startet man med hverdagsrehabilitering i kommunen.

Det blir vurdert hvem som kan være en kandidat for denne typen rehabilitering i hjemmet til den enkelte. Det blir satt inn store tverrfaglige ressurser, som avtar ettersom mestring oppnås. Målet er at treningen skal være motivasjonsbasert og at brukeren er mer selvhjulpent i etterkant av rehabiliteringen. Hverdagsrehabilitering ble evaluert i oktober 2018 og satsingen opprettholdes inn i 2019.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Husleie

Arten er ikke lenger aktuell for området.

(ØP) Klesgodtgjørelse

Hjemmebaserte tjenester har fått kommunalt arbeidstøt og har ikke lenger krav på klesgodtgjørelse.

(ØP) Nattvaktstillinger

Nattvaksressurs ved hjemmetjenesten nord var tenkt som en styrking av sykepleierressursen på natt. Rekruttering i stillingen har vist seg å være utfordrende, stillingsressursen har stått vakant siste året. Dette gjør at kompetansen på natt er sårbar, og det har medført ekstra innleie i perioder. Målet er at den enkelte pasient skal ha mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig. Det er periodevis stor arbeidsbelastning og flere brukere som det må være to ansatte på. Dette er ressurskrevende. Konsekvensene av redusert tilbud på natt er at enheten ikke får gitt den tjenesten brukerne har krav på, og det vil gå utover den ansattes helse og arbeidsmiljø.

(ØP) Medisinsk forbruksmateriell

Regnskapstall de siste årene viser at det er forsvarlig med en reduksjon på dette området.

(ØP) Serviceavtaler

Posten kan reduseres ut fra regnskap for 2017.

(ØP) Endring måltider innen helse og omsorg

Endring måltider innen helse og omsorg innarbeides, jfr utredning Levekårsutvalget.

Tilleggsutfordring fra formannskapet dekkes ved økt anslag på brukerbetaling og noe reduksjon på enkelte driftsposter.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Ingen

Hjemmebaserte tjenester			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		62 303 100
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
903	Avdelingsleder, jfr k-sak 28/18 (helårsvirkn. fra 2019)	19Ø-00-031	418 900
	Tiltak fra årsbudsjettet (2018)		
903	Vakanse tjenesteleder 2 måneder (2018)	19Ø-00-032	142 400
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Bofelleskap funksjonshemmede	19Ø-00-033	
903	Avlastningsbolig	19Ø-00-034	
903	Midlertidig styrking i påvente av bofellesskap/avlastning	18Ø-00-034	0
903	Oppdekking avtalefestede variable tillegg H/O	19Ø-00-007	883 100
903	Trygghetsalarmer med sensorikk (ekstra i 2018)	19Ø-00-030	-12 000
	Administrativ innspillsfase		
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	-300
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	↗ Pristabell 2	2 112 600
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	↗ Pristabell 3	85 100
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		65 932 900
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(2 967 000)
	Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		2,7 %
	Uttak post for leie av lokaler (ikke lengre aktuell)	19Ø-33-001	-108 000
	Uttak post for klesgodtgjørelse	19Ø-33-005	-145 000
	Serviceavtaler	19Ø-33-002	-80 000
	Redusert innleie	19Ø-33-006	-120 000
	Avvikling nattevaktressurs	19Ø-33-003	-1 154 500
	Reduksjon medisinsk forbruksmateriell	19Ø-33-004	-200 000
	Økt brukerbetaling	↗ Endringslogg 26	
	Reduksjon medisinsk utstyr	↗ Endringslogg 27	
	Reduksjon annen forbruksmateriell	↗ Endringslogg 28	
	Organisatoriske endringer:		
	Flytting av Miljøterapi til Helse og mestring	v911 HM	-12 580 800
	Flytting av JOBA til Helse og mestring	v911 HM	-3 699 500
	Adm. poster JOBA flyttes fra Helse og mestring	19Ø-00-072	1 071 000
	Nye tiltak:		
	Endrede tider måltider H/O	↗ Endringslogg 17	1 362 000
	Sum ramme for økonomiplanperioden		50 278 100
	Nye tiltak i årsbudsjettet:		
	Ingen		
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		50 278 100

MÅLEKART HJEMMEBASERTE TJENESTER:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats. - økt valgmuligheter for mennesker med kartlagt bistandsbehov	• Svarprosent på brukerundersøkelse	60 % (42 % i 2017)	TE	Årlig
	• Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	1,8 av 2 poeng (1,9 i 2017)	TE	Årlig
	• Dialog med brukerråd	4 møter	TE	Årlig
	• Antall liggedøgn sykehus utskrivningsklare pasienter	4 (0 i 2017)	TE	Årlig
	• Sykepleierkompetanse tilgjengelig 24/7	100 % (95 % i 2017)	TE	Årlig
	• Antall klagesaker	0 (0 i 2017)	TE	Årlig
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	• Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	60 % (58,3 %)		
	1. Indre motivasjon	4,2 (4,1)		
	2. Mestringstro	4,3 (4,3)		
	3. Autonomi	4,2 (4,0)		
	4. Bruk av kompetanse	4,1 (4,1)		
	5. Mestringsorientert ledelse	3,8 (3,6)		
	6. Rolleklarhet	4,2 (4,2)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	3,7 (3,2)		
	8. Flexibilitetsvilje	4,2 (4,3)		
	9. Mestringsklima	3,9 (3,6)		
	10. Prososial motivasjon	4,7 (4,7)		
	• Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	• Nærværstatistikk	94 % nærvær (92,3 % i 2017)	TE	Tertial
	• Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	95 %	TE	Årlig
	• Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig
Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å - ha samsvar mellom budsjett og regnskap - ha gode økonomirutiner - gjennomføre planlagte investeringer	• Balanse i regnskap	0-2 % pos res	TE	Tertial
	• Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	100 % ved årsslutt	TE	Tertial

Linåkertunet HDO

Under ansvar Linåkertunet ligger heldøgns omsorg, institusjonsskjøkken, kjøkken ved Ringebu eldresenter, dagsenter på Linåkertunet, dagsenter ved Ringebu eldresenter og kontorpersonalet innen helse og omsorg.

Mål:

- Gi brukervennlige, samordnede og kompetente helse- og omsorgstjenester
- Gi innbyggere med behov for heldøgns pleie og omsorg et trygt og godt tilbud ved Linåkertunet Bo og Rehabilitering.
- Gi innbyggere med behov for dagtilbud et tilrettelagt tilbud ved dagsentrene.

Agenda for 2019:

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Kulturendring fra «Hva trenger du hjelp til?» til «Hva er viktig for deg?»

Satsningsområder for kommende 4 års periode er:

- Helse og forebygging
- Innovasjon og utvikling
- Likeverdige og helhetlige tjenester
- Ledelse og medarbeiderskap

Linåkertunet ønsker å være et naturlig samlingspunkt på tvers av generasjoner. Fellesarealet i den renoverte delen er godt tilrettelagt for at dette skal være et hus som kan brukes til aktiviteter av ulik art som f. eks. møter, musikkøvinger, sosiale sammenkomster og lignende. Fellesarealene benyttes blant annet til klessalg og sosiale sammenkomster.

Kompetanseheving innen aldersdemens blir fortsatt satsningsområde for 2019. I tillegg skal det arbeides videre med demensvennlig samfunn, i det ligger informasjon og opplæring av lokalt næringsliv.

Ansatte skal i 2019 gjennomføre studieopplegget Velferdsteknologiens ABC. Målet med dette er å gi grunnleggende kompetanse i velferdsteknologi og samtidig tilby arbeidsverktøy for ansatte innen helse og omsorg.

Linåkertunet samarbeider svært godt med frivillige. Aldershjemmets venner bidrar med gaver, hyggekvelder og lignende. Det legges ned utallige timer fra pårørende til tidligere og nåværende pasienter. Sanitetsforeningene i kommunen, bygdekvinnelag, Rotary og Lions bidrar med gaver og sosiale tilstelninger.

Tjenesteenheten har etablert faste treffpunkt med Nærmiljøsentralen i kommunen med fokus på lavterskeltilbud og frivillig arbeid, herunder rekruttering av frivillige.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Dagsenter

En reduksjon på 20 % på dagsenteret ved Linåkertunet vil medføre en reduksjon på lavterskeltilbudet, og ikke medføre reduksjon på faste dager med grupper av hjemmeboende. Lavterskel tilbudet benyttes i dag i stor grad for beboere ved Linåkertunet HDO. Tiltaket vil medføre oppsigelse i 20 % stilling.

(ØP) Medisinsk forbruksmateriell

Regnskapstall de siste årene viser at det er forsvarlig med en reduksjon på dette området.

(ØP) Økt brukerbetaling

Fullt belegg på Linåkertunet HDO gir økte inntekter.

(ØP) Endring måltider innen helse og omsorg

Endring måltider innen helse og omsorg innarbeides i tråd med forslag fra Levekårsutvalget.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Tilskudd til Frivilligsentral er økt i tråd med forslaget til statsbudsjett for 2019.

Linåkertunet HDO			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		23 012 600
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Oppdekking avtalefestede variable tillegg H/O	19Ø-00-007	321 100
903	Trygghetsalarmer med sensorikk (ekstra i 2018)	19Ø-00-030	-24 000
	Administrativ innspillsfase		
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	-100
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	844 500
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	58 500
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		24 212 600
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 089 600)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		2,6 %
	Reduksjon 40% stilling dagsenter	19Ø-32-002	-220 000
	Reduksjon medisinsk forbruksmateriell	19Ø-32-001	-100 000
	Økt brukerbetaling	19Ø-32-003	-300 000
	Ytterligere økt brukerbetaling (tilleggsutfordring F.sk)	Endringslogg 31	
	Nye tiltak:		
	Endrede tider måltider H/O		0
	Sum ramme for økonomiplanperioden		23 592 600
	Nye tiltak i årsbudsjettet:		
	Økt tilskudd Frivilligsentraler (statsbud)	19B-00-003	33 000
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		23 625 600

MÅLEKART LINÅKERTUNET:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere	• Svarprosent på brukerundersøkelse	60 % (60 % i 2017)	TE	Årlig
	• Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	5 av 6 poeng (5 i 2017)	TE	Årlig
	• Dialog med brukerråd	4 møter	TE	Årlig
	• Antall liggedøgn sykehus utskrivningsklare pasienter	6 (0 i 2017)	Komm.	Årlig
	• Antall klagesaker	0 (0 i 2017)	TE	Årlig
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	• Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	40 % (50 %)		
	1. Indre motivasjon	4,4 (4,5)		
	2. Mestringstro	4,4 (4,2)		
	3. Autonomi	4,4 (4,2)		
	4. Bruk av kompetanse	4,4 (4,2)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,2 (4,1)		
	6. Rolleklarhet	4,4 (4,3)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,0 (3,9)		
	8. Fleksibilitetsvilje	4,5 (4,3)		
	9. Mestringsklima	4,4 (4,3)		
	10. Prososial motivasjon	4,8 (4,8)		
	• Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	• Nærværstatistikk	93 % nærvær (86,2 % i 2017)	TE	Tertial
	• Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	90 %	TE	Årlig
	• Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig
Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å - ha samsvar mellom budsjett og regnskap - ha gode økonomirutiner - gjennomføre planlagte investeringer	• Balanse i regnskap	0-2 % pos res	TE	Tertial
	• Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	100 % ved årsslutt	TE	Tertial

NAV

Budsjettposter knyttet til nye interkommunale samarbeid (Nav Midt-Gudbrandsdal og Midt-Gudbrandsdal flyktningtjeneste) er tatt ut av budsjettområdet og lagt som tilskudd under interkommunale samarbeid.

Kommunen skal fortsatt motta tilskudd til integrering av flyktninger, herunder føre fond over ubrukte midler. Det samme gjelder kvalifiseringsstønad. Kommunen skal også belastes direkte for bidrag til livsopphold.

NAV			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		4 903 700
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Økt bruk av flyktningefond	19Ø-00-036	-26 300
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	311 900
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	78 400
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		5 267 700
			-5 291 600
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(237 000)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		-4,5 %
	Økt bruk av flyktningefond	19Ø-39-002	-237 000
	Nye tiltak		
	Søknadsbehandling og veiledn. bostøtte (overf. til FT)	19Ø-39-001	-69 900
	Sum ramme for økonomiplanperioden		4 960 800
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
	Uttrekk nye NAV MG	19B-00-006 og 19B-00-007	-3 666 900
	Uttrekk nye MGF	19B-00-006 og 19B-00-008	-1 097 200
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		196 700

Plan og teknisk

Mål:

- Produsere plan og tekniske tjenester for å dekke innbyggernes behov.

Agenda for 2019:

Plan og teknisk sine økonomiske rammer benyttes til egenproduksjon og kjøp av varer og tjenester fra offentlige og private aktører. Derfor er prisutviklingen i markedet avgjørende for om tjenestetilbudet i 2018 blir opprettholdt inn i 2019. I budsjettet for 2019 har enheten kuttet mye gjennom ulike kutttiltak, men også ved å budsjettere med høyere inntekter. For å øke inntektene må det komme inn omtrent samme antall saker som i 2018, samtidig som at saksbehandlingen må gå raskere enn tidligere. Hvis disse forutsetningene ikke slår til, vil budsjettet ikke være dekkende for de faste kostnadene.

Det er utfordrende å rekruttere både ingeniører og personer med fagbrev i dagens marked, og det er i tillegg utfordrende å beholde de personene som er tilsatt i dag. Dette er avgjørende for å opprettholde den høye servicegraden tjenesteenheten leverer. Derfor må aktiviteten tilpasses bemanningen slik at tjenesteenheten klarer å opptre som serviceorgan for brukerne, og et organ for framtidsetta planlegging. Målet for 2019 er et nærvær på minst 95 %.

Revisjon av kommuneplanens arealdel blir ferdigstilt i 2018 eller første halvår i 2019. Arbeidet med revidering av reguleringsplaner vil ta til med full tyngde. Det er reguleringsplanen for sentra i kommunen som blir den mest krevende utfordringen i årene framover.

Planlegging av ny E6 gjennom kommunen pågår. Det pågår utredning av ulike alternativer for ny E6 gjennom Ringebu, herunder vegforbindelse fra E6 til Ringebu sentrum. Samtidig pågår arbeid med kommunedelplan for ny E6 gjennom Fåvang. I arbeidet med E6 ligger også planlegging og regulering av nytt vannverk til erstatning for dagens vannverk i Ringebu.

Plan og teknisk skal gjennomføre investeringsprogrammet i 2019. I 2019 er det mange store prosjekter som starter opp og som krever tett oppfølging for å få et godt sluttprodukt.

De to nye stillingene som ble opprettet innenfor VVAR og Bygg og eiendom som belastes investeringsbudsjettet er godt i gang, og etterslepet på investeringer er så godt som innhentet.

Det er stadig økende fokus på rehabilitering av forsyningsnett for vann og avløp. En plan for dette vil komme ut fra kommunedelplan for vann og avløp, som forventes ferdigstilt i løpet av våren 2019. Det vil også bli søkt midler fra NVE for å fortsette den viktige jobben med å vurdere sidevassdrag i kommunen, for å forberede kommunen på de kommende klimaendringene.

Gebyrregulativet er endret slik at «Gebyr for forvaltningsoppgaver etter matrikkelloven» fra 2019 inngår i gebyrregulativet. Det er lagt opp til en 10 % økning av gebyrer innenfor byggesak og plan, og 10 % for utleiebygg og forvaltningsoppgaver etter matrikkelloven. For vann og avløp er det i hovedsak lagt opp til 5 % økning og ingen endring for septik.

Husleieinntektene blir regulert med konsumprisindeks jfr. Husleieloven.

Kort om tiltak i vedtatt økonomiplan 2019-2022 for å tilpasse drift til økonomisk ramme:

(ØP) Tiltak 2

Gebyret for plansaker økes med 10 % for å tilnærme oss selvkost på behandling av private reguleringsplaner. Budsjettet økes med inntekter på kr 75.000. Konsekvensen for de som søker er minimal, men vil gjøre at kommunen «sponser» tjenesten mindre.

(ØP) Tiltak 3

Antall behandlede byggesaker har økt langt utover det vi har budsjettet med tidligere. Budsjettet blir derfor justert slik at det samsvarer med antall saker i tillegg til at gebyrene økes med 10 % for å tilnærme oss selvkost. Budsjetterte inntekter økes med kr 500.000. Det vil være minimal effekt for søker ut over at prisen på en byggesak går opp litt.

(ØP) Tiltak 4

Gebyrene for kart og oppmåling økes med 10 % i tillegg til at det justeres for antall saker. Budsjetterte inntekter økes med kr 500.000.

(ØP) Tiltak 6

Husleiesatsene økes med 10 % for å harmonisere prisen med det private husleiemarkedet. Det er bare nye husleiekontrakter som kan økes, derfor vil dette gi en inntektsøkning på kr 200.000 i 2019, kr 200.000 i 2020 og kr 200.000 i 2021. Dette har vært signalisert som et politisk ønske over lang tid for at markedet i Ringebu skal være mer aktuelt for private initiativ.

(ØP) Tiltak 7

Nytt hallgulv i Ringebuhallen er kostnadsregnet til kr 2.200.000. Tiltaket flyttes over til investeringsbudsjettet. Er forutsatt delfinansiert med spillemidler.

(ØP) Tiltak 8

Auke i gebyr for behandling av utslippssaker og kontroll av utslippstillatelser. Kostnadsauken på gebyret utgjør svært lite i hver enkelt sak. Inntektsøkning på kr 40.000 pr år.

(ØP) Tiltak 9

Redusert vegvedlikehold fra 2020 med kr 40.000, kr 116.000 i 2021 og kr 250.000 i 2022. Dette vil ha en liten betydning for vegvedlikeholdet.

(ØP) Endringslogg 12

Det reduseres med kr 597.000 i vedlikehold og bruk av fyringsolje på bygg og grøntanlegg. Fyringsolje skal fases ut slik at dette løses gjennom bruk av strøm. Redusert grøntvedlikehold og bygningsvedlikehold vil bety at grøntområdene må stå litt lenger før det blir slått. Konsekvensen ved dette kuttet er at kvalitetens senkes litt. Vi mener likevel at vi skal klare å ta kuttet uten at det skal merkes i særlig grad av bruk av bygningene.

Tilleggsutfordring fra formannskapet tas også som reduksjon av vedlikehold/grøntanlegg.

Kort om nye endringer/tiltak i årsbudsjettet:

Ingen.

Plan og teknisk			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		26 030 900
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Økte husleieinntekter Bøen (jfr øk.plan 2018) utgår		0
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	FDV-kostnader bofellesskap FH og avlastningsbolig	19Ø-00-037	
903	Husleieinntekter bofellesskap FH og avlastningsbolig	19Ø-00-037	
903	Bortfall retaksering eiendomsskatt	19Ø-00-038	-3 000 000
903	Bortfall bruk av disposisjonsfond retaksering eiendomsskatt	19Ø-00-038	3 000 000
903	Redusert vedlikehold kommunale eiendommer	19Ø-00-039	-130 000
903	Gebyr selvkost seksjonering	19Ø-00-040	-10 000
903	4% økning byggesaksgebyr	19Ø-00-041	
903	Fordelte lønnskostnader prosjektledelse	19Ø-00-042	
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	↗ Pristabell 2	847 400
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	↗ Pristabell 3	240 000
909	Indeksregulering husleieinntekter (1,5% KPI)	Pristabell 5	-157 600
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		26 820 700
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 206 900)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		7,1 %
	Økte gebyrer plansaker 10%	19Ø-40-001	-75 000
	Volumøkning byggesaker, samt økte gebyrer 10%	19Ø-40-003	-500 000
	Volumøkning kart og oppmåling, samt økte gebyrer 10%	19Ø-40-004	-500 000
	Økte husleiesatser 10% ved nye kontrakter	19Ø-40-006	-200 000
	Økte gebyrer utslippssaker og kontroll	19Ø-40-008	-40 000
	Redusert vegvedlikehold	19Ø-40-009	
	Redusert bygningsvedlikehold, fyringsolje, grøntvedlikehold	↗ Endringslogg 12	-597 000
	Redusert bygningsvedlikehold, fyringsolje, grøntvedlikehold	↗ Endringslogg 23	
	Nye tiltak:		
	Nytt hallgulv i Ringebuhallen (egenandel)	↗ Endringslogg 5	0
	Sum ramme for økonomiplanperioden		24 908 700
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
Ingen			
Sum ny ramme for årsbudsjettet			24 908 700

MÅLEKART PLAN OG TEKNISK:				
Perspektiv, hovedmål og suksessfaktor	Målemetode	Ambisjonsnivå	Rapportnivå	Rapporttidspunkt
Bruker		* Siste målte resultat i parentes		
Ha fornøyde brukere som møtes med respekt ved å - legge til rette for god dialog og medvirkning i saker som angår brukere - levere tjenester av god faglig kvalitet med fokus på tidlig innsats.	Svarprosent på brukerundersøkelse	70 %	TE	Årlig
	Brukerundersøkelse, grad av fornøydhet med tjenestene	4 av 6 poeng	TE	Årlig
	Artikler på hjemmesida	50 stk	TE	Årlig
	Avvik fra saksbehandlingsfrister	0 stk	TE	Årlig
	Kommunale vedtak omgjort av andre instaser etter klage	0 stk	TE	Årlig
Medarbeider				
Beholde og rekruttere dyktige og kompetente medarbeidere ved å ha - godt arbeidsmiljø - tydelig lederskap - høyt nærvær - oppdatert rekrutterings- og kompetanseplan	Medarbeiderundersøkelsen	(Resultat 2018)	TE	Hvert andre år
	Svarprosent:	80 % (76,5 %)		
	1. Indre motivasjon	4,0 (4,0)		
	2. Mestringstro	4,0 (4,3)		
	3. Autonomi	4,0 (4,5)		
	4. Bruk av kompetanse	4,0 (4,3)		
	5. Mestringsorientert ledelse	4,0 (3,6)		
	6. Rolleklarhet	4,0 (4,2)		
	7. Relevant kompetanseutvikling	4,0 (3,8)		
	8. Fleksibilitetsvilje	4,0 (4,5)		
	9. Mestringsklima	4,0 (3,8)		
	10. Prososial motivasjon	4,0 (4,6)		
	Andel gjennomførte medarbeidersamtaler	100 % gjennomført	TE	Årlig
	Nærværstatistikk	95 % nærvær (94,4 % i 2017)	TE	Tertial
	Godkjent formell kompetanse i tråd med krav og målsetting	100 %	TE	Årlig
	Miljøfyrtårn-aktiviteter har vært tema på minst 4 personalmøter i løpet av året	100 % gjennomført	TE	Årlig
Økonomi				
Tjenesteenhetens bidrag til sunn kommune-økonomi er å - ha samsvar mellom budsjett og regnskap - ha gode økonomirutiner - gjennomføre planlagte investeringer	Balanse i regnskap	0-2 % pos res	TE	Tertial
	Andel (målt i kr) gjennomførte investeringer	100 % ved årsslutt	TE	Tertial

Interkommunale samarbeid

Budsjett for interkommunale samarbeid i Midt-Gudbrandsdal ble vedtatt av felles representantskap i oktober 2017.

Interkommunale samarbeid			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		20 682 700
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	MGRS: Drift av skattesystemene, ny plattform	19Ø-00-043	-55 000
	MGRS: Midlertidig ledighet 2018 jf repr.sk. vedtak	Endringslogg 10	198 500
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	469 200
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		21 295 400
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		3,0 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(638 900)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		
	Barnevernsvakt (drift)	Endringslogg 8	223 000
	Barnevernsvakt (oppstart engangskostnad)	Endringslogg 8	21 000
	MGRS: Midlertidig ledighet i stillinger 2018 ikke kompens	Endringslogg 10	-198 500
	Sum ramme for økonomiplanperioden		21 340 900
	Nye tiltak i årsbudsjettet:		
	Nye NAV MG	19B-00-007	3 666 900
	Nye MGF	19B-00-008	1 097 200
	Netto økning interkommunale, jfr rep.skap	19B-00-009	137 288
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		26 242 288

Skatt, rammetilskudd, finans

Skatt og rammetilskudd er justert i henhold til prognosemodell fra KS etter forslaget til nasjonalbudsjett.

Skatt, rammetilskudd, finans			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		-283 109 300
	Budsjettet overskudd (fondsavsetning) i revidert B-2018		-923 300
	Budsjettet egenfinansiering investeringer i rev. B-2018		-2 112 700
	Korreksjon for budsjettendringer 2018		
	Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)		
903	Redusert kapitalinntekt Brekkebakkene	19Ø-00-044	202 000
903	Endret volum eiendomsskatt	19Ø-00-045	-400 000
903	Endret anslag renteinntekter innskudd (rentenivå)	19Ø-00-046	-369 000
903	Økte avdrag på lån, jfr. Inv.plan 2018	19Ø-00-047	1 795 500
903	Økte renter på lån, jfr. Inv.plan 2018	19Ø-00-047	851 800
903	Økt dekning kapitalkostnader selvkost	19Ø-00-048	-893 900
903	Redusert utbytte Eidsiva Energi	19Ø-00-049	189 000
903	Økt eiendomsskatt som følge av retaksering - feilretting	19Ø-00-050	-2 000 000
903	Økt eiendomsskatt som følge av retaksering - verdistigning	Endringslogg 19	-6 000 000
	Kommuneproposisjonen:		
903	Økt anslag rammetilskudd i statsbudsjettet	Endringslogg 20	-1 000 000
903	Lokal vurdering av skatteanslag (høyere enn modell)	Endringslogg 21	-1 000 000
903	Endret skatt og rammetilskudd jfr modell KS 1802/1803	19Ø-00-053	6 820 000
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	0
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	22 800
	Prognosemodell KS 1802/1803		
909	Deflator 1,028, ny skatt/rammetilskuddsberegning	18Ø-00-054	-6 400 000
910	Sum ramme for økonomiplanperioden		-294 327 100
	Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		
	Sparte renter og avdrag jfr revidert investeringsplan	Endringslogg 22	-400 000
	Sum ny ramme for økonomiplanperioden		-294 727 100
	Nye tiltak i årsbudsjettet:		
	Økt skatt og rammetilskudd (Statsbud)	19B-00-005	-500 000
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		-295 227 100

Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor

Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor (MGBV) er et samarbeid mellom kommunene Ringebu og Sør-Fron, og har vært drevet som eget selskap siden 01.06.2005.

Fra 01.01.2019 vil samarbeidet inkludere Nord-Fron kommune, og samarbeidsavtalen vil gjelde Midt-Gudbrandsdal barneverntjeneste.

MGBV vil fra 01.01.2019 organiseres etter kommunelovens § 28-1 c som vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd. Nemnden omtales i punktene 5-12-21 i samarbeidsavtalen.

MGBV vil ha 10,4 stillinger med faglig dyktig kompetanse.

Budsjettet for MGBV er integrert i Ringebu kommunens totale budsjett og er delt inn i fire ansvarsområder.

- 760 BARNEVERNSKONTORET (Funksjon 244)
- 761 BARNEVERNSTILTAK RINGEBU KOMMUNE
- 762 BARNEVERNSTILTAK SØR-FRON KOMMUNE.
- 763 BARNEVERNSTILTAK NORD-FRON KOMMUNE

Barnevernstiltakene har både funksjon 251 (i hjemmet) og funksjon 252 (utenfor hjemmet).

ANSVAR: 760 BARNEVERNSKONTORET - Funksjon 244

Dette er barnevernstjenestens daglige drift og utgiftene fordeles etter folketall pr. 1 januar året forut for budsjett- og regnskapsåret (1.1.2018).

I budsjettet for 2019 er det hensyntatt ny vederlagsberegning innenfor: husleie, IKT, regnskap/innfordring og lønn og personalarbeid. Det er og lagt inn utgiftene til barnevernsvaktordning med Ringsaker som vertskommune. Det er også økte lisensutgifter til Visma vedrørende fagprogram.

MGBV har av rådmannen i Ringebu blitt utfordret på 3,0 % innsparing på ansvar 760 i perioden 2019-2022.

For å kunne innfri kravet om innsparing på 3,0 % har MGBV redusert driftspostene på ansvar 760 som følger:

Tiltak 1: 10 % tiltaksstilling vakant 2019

Tiltak 2: Konsulenttenester som fag- og prosessveiledning av psykolog for MGBV sine medarbeidere.

Tiltak 3: Bevertning

ANSVAR 761, 762 og 763 er barnevernstiltak Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner.

Dette er utgifter til konkrete barnevernstiltak i den kommunen som klienten har som bostedsadresse. Det er barn/unge tjenesteenheten har overtatt omsorgen for, og som bor i fosterhjem i egen eller andre kommuner. Barnevernstjenestens faglige vurdering er lagt til grunn for tiltakene.

Barnevernsbarnet er barn som bor sammen med sine foreldre, de bor i fosterhjem og i noen tilfeller bor de på institusjon. De fleste barn og unge får hjelpetiltak fra barnevernet i hjemmet. Ettervern for ungdom over 18 år er hjelpetiltak i hjemmet.

Det kommunale barnevernet har, og får, store utfordringer med spesielt utgifter til tiltak utenfor hjemmet. Dette er fosterhjemsplasseringer, institusjonsplasseringer, advokatbistand og psykologutredninger.

Tiltak som iverksettes finansieres fullt ut av den kommunen tiltaket gjelder for.

* Stipulert budsjett for 2019 er satt opp etter budsjett for 2018 og aktiviteten pr. i dag med tiltak som er iverksatt og besluttet iverksatt. Dette omhandler tiltak både i og utenfor hjemmet (funksjon 251-252).

De største utgiftspostene er:

761 RINGEBU:

- 1056 (arbeidsgodtgjørelse fosterhjem) Der barnet bor fast.
- 1165 (utgiftsdekning fosterhjem) Økonomisk dekning av basale behov som mat, klær etc.
- 1270 (konsulenttenester) omhandler advokatbistand, tilsyn, veiledningstiltak, spesielle avlastningstiltak, utredninger av sakkyndig i spesielt vanskelige saker.

- 1300 Institusjonsplasseringer
- 1474 (Økonomiske bidrag som f.eks. ettervern av ungdom over 18 år)

762 SØR-FRON:

- 1056 (arbeidsgodtgjøring fosterhjem) Der barnet bor fast.
- 1165 (utgiftsdekning fosterhjem) Økonomisk dekning av basale behov som mat, klær etc.
- 1270 (konsulenttenester) omhandler advokatbistand, tilsyn, veiledningstiltak, spesielle avlastningstiltak, utredninger av sakkyndig i spesielt vanskelige saker.
- 1300 Institusjonsplasseringer
- 1474 (Økonomiske bidrag som f.eks. ettervern av ungdom over 18 år)

763 NORD-FRON

- 1055 Omsorgslønn
- 1056 (Arbeidsgodtgjøring fosterhjem) Der barnet bor fast
- 1165 (utgiftsdekning fosterhjem) Økonomisk dekning av basale behov som mat, klær etc.

MGBV har for Ringebu og Sør-Fron kommuner pr. i dag omsorgen for 12 fosterhjemsplasserte barn, 2 ungdommer i ettervern og 1 ungdom plassert i institusjon. Det forberedes 2 saker for behandling i Fylkesnemnda (omhandler 4 barn) og det er berammet 1 ankesak i Tingretten og 1 ankesak i Lagmannsrett.

MGBV har også pr. i dag 13 fosterhjemsplasserte barn/ unge fra andre kommuner. Disse har tjenesteenheten ansvar for å skaffe egnede tilsynsførere for, som tjenesteenheten kurser en gang i halvåret og som veiledes i sitt oppdrag etter behov.

Det er ikke behov for store investeringer for tjenesteenheten slik det ser ut pr. i dag, slik at budsjettet for 2019 blir videreført.

MGBV (kontordrift)			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018) (overføring fra kommunene)		3 749 500
	Korreksjon for budsjettendringer 2018 Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021) Ingen		
	Administrativ innspillsfase Ingen		
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	326 300
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	52 000
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		4 127 800
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		3,0 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(123 800)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		0,0 %
	Sum ramme for økonomiplanperioden		4 127 800
Nye tiltak i årsbudsjettet:			
	Utvidelse til å omfatte også Nord-Fron kommune		3 933 000
	Barnevernsvakt		244 000
	Sum ny ramme for årsbudsjettet		8 304 800

Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor

Generelt om budsjettforslaget

Budsjettforslaget for 2019 bygger på de forutsetningene som var grunnlaget for kommunestyrenes vedtak i november 2004 om interkommunalt samarbeid, og Ringebu kommunes budsjettdirektiv samt generelt innsparingskrav for de interkommunale selskapene.

For økonomiplanperioden og budsjett for 2019 er MGRS utfordret på 3 % reduksjon i netto overføring fra kommunene 1. år, og reduksjon på 6 % i økonomiplanperioden (2019-2022), sammenlignet med budsjett for 2018. I kroner utgjør dette kr 150.000 første år og kr 300.000 i planperioden.

Beregning av ramme/innsparingsbehov for MGRS i økonomiplanperioden:

- Lønnsvekst er lagt inn med 3,2 % (prognose SSB juni 2018)
- KLP: Utgangspunkt videreføring av 2018-nivå
- Prisvekst er lagt inn med 1,5 % (prognose SSB juni 2018) på alle driftsposter.

Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS) er et interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 28c mellom Ringebu og Sør-Fron kommuner. Ringebu er vertskommunen. MGRS ble oppretta 1. juni 2005.

MGRS skal sørge for at oppdragsgiverne fører sitt regnskap i samsvar med Kommunelovens § 48 og Kommunal- og regionaldepartementets forskrift om årsregnskap og årsberetning, og god kommunal regnskapsskikk.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Regnskapsførsel av kommuneregnskapene, interkommunale samarbeid og kirkelig fellesråd
- Innfordring kommunale krav
- Skatteoppkrever
- Innkjøpsoppgaver (fra 2019)

Utfordringsbildet

I 2017 utredet kommunene muligheten for utvidet interkommunalt samarbeid innenfor tre aktuelle fagfelt: lønn, fakturering og kommunalt innkjøpsarbeid. Det ble besluttet i et administrativt møte den 19.04.17 at det skulle arbeides videre med kommunalt innkjøp. Det vises til representantskapssak 6/18, der

det ble orientert om fremdrift vedr. overføring av innkjøpsoppgaver til MGRS. Overføring av kommunalt innkjøp medfører økte utgifter til innkjøp av lisens og nødvendig kompetanseheving. Skatteoppkreveren har fornyet avtale med Kemneren i Sør-Gudbrandsdal om kjøp av tjenesten "stedlig arbeidsgiverkontroll" for kr 350.000 årlig i de tre årene 2019-2021. Det er varslet en omlegging av kontrollområdet/målkraft fra Skatteetaten som vil kunne medføre økt kostnad. Det er tatt høyde for dette, da innvilget ramme for kontroll er på inntil kr 450.000 pr. år i perioden, jfr. representantskapets MGRS-sak 5/18.

MGRS har noe ujevn fordeling av arbeidsmengde gjennom året, med store "arbeids-topper" ved årsavslutning for alle selskaper, skatt mva-oppgjør, skatteavregning osv. Dagens bemanning er på et minimum for å få gjennomført disse på en forsvarlig måte, men en ser at det kan være noe ledig kapasitet mellom disse tidspunktene (et forbehold om arbeidsbelastning vedr. innkjøp fra 2019). Tjenesteenheten ser på muligheten for at det kan tillegges flere oppgaver fra kommunene, forutsatt at disse kan tilpasses de oppgavene selskapet har i dag i forhold til utføringstidspunkt. En tenker her på oppgaver som bidrar til å sikre kommunenes inntekter/inntektspotensial, f.eks. kommunale eiendomsavgifter, oppfølging av inngåtte innkjøpsavtaler osv. Oppgaver vedr. lønn og fakturering har vært vurdert tidligere, men er lagt til side. Arbeidet med kartlegging/omfordeling av oppgaver starter høsten 2018, men vil ta noe tid, og MGRS ønsker å få videreført sitt budsjett uten ytterligere kutt inntil dette er gjennomgått/avklart.

Vurdering av tjenestetilbudet

Etter en periode på snart 2 år med vakanser i tjenestelederstillingen og andre permisjoner, vil MGRS ha full bemanning igjen fra februar 2019. Fra 01.01.2016 til 01.01.2018 har tjenesteområdet

redusert stillingshjemler tilsvarende 100 % stilling etter effektiviseringstiltak. Tjenesteenheten har i tillegg fått tillagt oppgaver vedr. innkjøp beregnet 100 % stilling. Dette vil i praksis si at enheten har effektivisert to hele årsverk fra 2016-2019. For at tjenesteenheten skal kunne utføre sine oppgaver innenfor gjeldende lov- og regelverk er det, etter rådmannens vurdering, ikke rom for ytterligere reduksjon i tjenesteenheten.

Fra 01.01.2019 etableres flere nye interkommunale samarbeid; NAV, Barnevern (utvidet) og Flyktingetjeneste. Barnevern og Flykningetjeneste kommer inn under MGRS sin regnskapsføring, og utvidet samarbeid vil gi en økning i vederlag fra disse tjenestekområdene. Størrelsen på denne økningen er ikke fastsatt enda.

Beskrivelse av tiltak

I representantskapssak 11/17 (MGRS-sak 4/17) ble det innarbeidet en midlertidlig reduksjon i lønn på kr 198.500 pga. tjenesteleders permisjon. Den midlertidige reduksjonen er ikke tatt inn igjen i MGRS sin budsjetttramme for 2019-2022. Tjenesteenheten har redusert på andre poster for å dekke inn manglende lønnsmidler. MGRS har derved allerede innarbeidet et kutt på ca kr 200.000 for 2019, som er kr 50.000 mer enn pålagt reduksjon.

Vederlaget for regnskapsføring m.v. fra interkommunale samarbeidsordninger, dvs. Frya renseanlegg, MGPP, MGL, Fron badeland, MGR, MGB, Frya næringspark, MGBV, DiO, Ringebu kirkelige fellesråd og Sør-Fron Sokn er justert i samsvar med representantskapets vedtak i MGRS-sak 3/18. Satsene er økt med 5 %. Dette utgjør en innarbeidet inntektsøkning fra 2018 til 2019 på kr 48.470.

MGRS har tidligere beregnet at det brukes til sammen 1,5 årsverk på de interkommunale ordningene, de kirkelige og DiO. Denne angivelsen av tidsbruk har vært brukt over flere år, men det har ikke vært foretatt justering/prosentvis økning av vederlag siden 2016. Brutto utgifter i MGRS delt på antall årsverk (regnskap 2017) ga en årsverkskostnad på kr 896.597 i 2017, medregnet lisenskostnader, husleie etc.

Vederlag fra de interkommunale ordningene har de siste årene utgjort en samlet inntekt på kr 969.400 til MGRS - økt til kr 1.014.600 fra 2019. Ut fra disse tallene er det en underdekning på vederlagsberegningen, men det er også rimelig å anta at effektiviseringen i MGRS må omfatte føring for de interkommunale samarbeidsordningene, og at en må se på om beregnet antall årsverk brukt på disse må reduseres.

Det er foretatt en ny gjennomgang/kvalitetssikring på tidsbruk og fordelingsnøkler for vederlagsberegningen. Dette kan gi en inntektsøkning for MGRS fra 2020. Viser til representantskapssak 2/18, orienteringssak om ny beregning av vederlag.

MGRS			
Versjon	Endringer fra 2018	Tiltak	2019
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018) (overføring fra kommunene)		4 888 400
	Korreksjon for budsjettendringer 2018 Ingen		
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2016-2019)		
	MGRS: Drift av skattesystemene, ny plattform	19Ø-00-043	-55 000
	Midlertidig ledighet 2018 jf repr.sk. Vedtak	Endringslogg 10	198 500
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	140 000
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	27 300
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		5 199 200
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		3,0 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(156 000)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		3,8 %
	Midlertidig ledighet i stillinger 2018 ikke kompensert i ramme	Endringslogg 10	-198 500
	Sum ramme for økonomiplanperioden		5 000 700
Nye tiltak i årsbudsjettet: Ingen			
Sum ny ramme for årsbudsjettet			5 000 700